Katma Değerli İşler

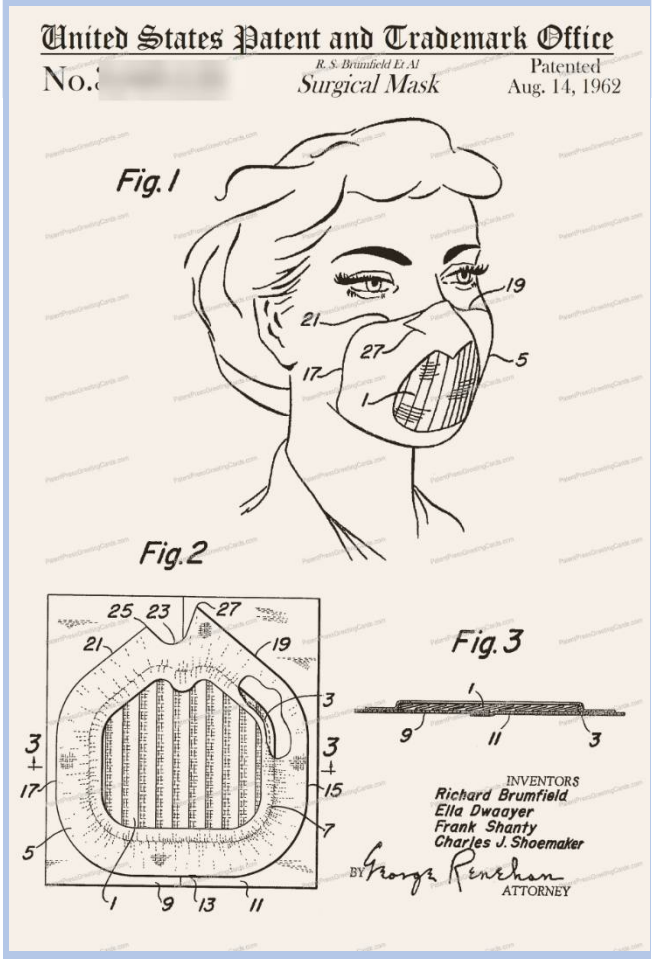

Amatörler için
PATENT BAŞVURU KILAVUZU

Amatörler için
PATENT BAŞVURU KILAVUZU

Hasan DEMİRKIRAN
Türk Patent ve Marka Vekili
Avrupa Patent Vekili

T:212-341 17 95
M:542-341 17 95
W:Kordinat.com.tr

KORDİNAT
Inovasyon Ar-Ge Patent Marka

Amatörler İçin Patent Başvuru Kılavuzu Neleri İçeriyor?

Patent, Buluş ve İnovasyon Kavramları

Fikri Mülkiyet

Neden Patente İhtiyaç Duyarız?

Patent Almazsak Ne Olur?

İhtiyacımız Olan Patent mi, Marka mı yoksa Başka Bir Şey mi?

Patent Başvurusunu Kendimiz Yapabilir miyiz?

Patent Vekiline veya Patent Avukatına İhtiyaç Var mı?

Bir Patent Dosyası Neleri İçerir?

Her Patent İşe Yarar mı?

Patenti Paraya Nasıl Çevirebiliriz

AMATÖRLER İÇİN PATENT BAŞVURU KILAVUZU

Patent, Buluş ve İnovasyon Kavramları İle Konuya Giriş

James Dyson, buluşçu, endüstriyel tasarımcı ve girişimci bir İngiliz. Meşhur, 4,5 milyar dolarlık Dyson şirketinin kurucusu ve başkanı. Bu ünü, kuşkusuz icat ettiği torbasız elektrikli süpürgelerden geliyor. Bir tasarımcı olarak James Dyson, klasik, torbalı elektrikli süpürgeleri incelemiş ve buradaki sistemlerde emiş gücü olarak büyük bir verim kaybı olduğunu görmüş. Kendisi, bu verimsizliği yok etmek için emilen hava ve toz karışımını döndürerek ilerleterek, merkezkaç kuvvetinden faydalanarak, havayı tozdan arındırmış ve klasik elektrikli süpürgelere göre büyük bir verim artış sağlanmış. James Dyson icat etmiş olduğu bu mühendislik tasarımına " cyclone technology " ismini vermiş. Geliştirmiş olduğu bu yeni elektrikli süpürge tasarımı için ilk fikirden itibaren 15 yıl uğraşıyor ve 5127 adet prototip yapıyor. İngiltere'de o dönem kimse bu yeni tasarıma ilgi duymuyor ve Japonya'ya gidiyor. Japonya'da ilk satışını yapmayı başarıyor. Sonra İngiltere'ye gelip firmasını geliştiriyor ve meşhur elektrikli süpürgesi DYSON yavaş yavaş ta olsa dünyaya yayılıyor. İlk yaptığı tasarımdan itibaren yapmış olduğu icatlar ve geliştirmeler için patent ve tasarımlar alıyor. 2009 yılında Samsung, Dyson'nın bir ürününü taklit edince Dyson İngiltere'de Samsung'a dava açıyor ve sadece o tasarımın taklidinden dolayı, Samsung sadece dava masrafları için Dyson'a 600.000 sterlin ödemek zorunda kalıyor. Dyson, daha sonra Hoover, Vax ve Bosch firmalarına da patent davası açıyor. Şimdi DYSON, meşhur bir marka ve dünyaya sadece elektrikli süpürge değil, birçok yenilikçi

ürün satıyor. James Dyson, İnovasyonu, yani yenilikçiliği bir strateji olarak benimsemiş ve tabiri caiz ise ekmek parasını buradan kazanıyor.

James Dyson'nın hikayesi üzerinde terimleri açıklamak gerekirse James Dyson bir buluşçu ve tasarımcı. Geliştirdiği ürünler teknik bir problemi çözüyor ve bunlar bir buluş. Ürünlerinin modelleri de oldukça farklı ve bunlar endüstriyel tasarım. James Dyson bir şirket kuruyor ve şirketinin ismi DYSON ise bir markadır. James Dyson, ürettiği her ürüne de bir marka alıyor. Örneğin geliştirmiş olduğu hava ile el kurulama sistemine "Airblade" ismini vermiş ve bunu marka tescili ile koruyor.

Sekil-1 Dyson'nın İlk Prototip Süpürgelerinden

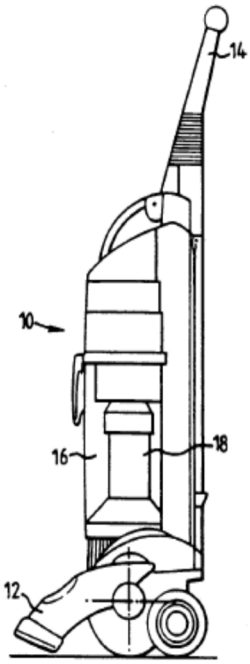

FIG.1a

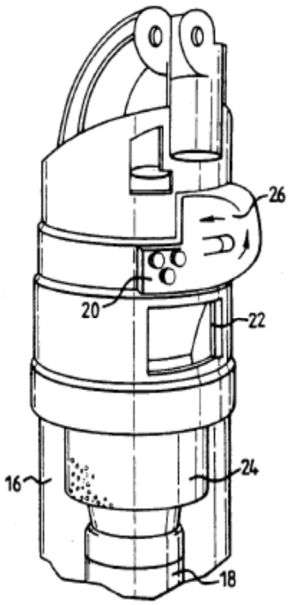

FIG.2

Sekil-2 Dyson'nın İlk Patentlerinden Resimler

Yukarıdaki Dyson örneği, patentlerin anlaşılması için iyi bir örnek olabilir. Patentler, temelde teknik yeniliklere verilen bir koruma belgesidir. Ama, patentler, aynı zamanda bir zenginleşme yoludur. Fikrî bir değer üretiriz, buna patent alırız, eğer ürettiğimiz değer gerçekten işe yarar bir şey ise patentin güvencesi altında bundan para kazanırız. Zaten, patent ve aşağıda bahsedilecek olan diğer fikrî haklar sanayi devriminden sonra ortaya çıkmıştır. Patentlerin ortaya çıkış sebebi de sanayi devrimi ile ortaya çıkan değerlerin kayıt altına alınarak, daha doğrusu sahibi adına O'na tekel hakkı verilerek kayıt altına alınarak, sahibine zenginlik verecek şekilde hukuki olarak koruma altına alınması ihtiyacındandır.

Eğer bir patent alacaksak, neyin ne olduğunu ve içinde bulunduğumuz şartlara göre ne yapmamız gerektiğini bilmemiz gerekir. Yani, en azından yaptığımız iş veya ürün korunabilir mi? Korunursa patent ile mi yoksa başka bir koruma türü (diğer fikrî mülkiyet hakları) ile mi korunur ona karar

vermek için bazı şeyleri kafamıza oturtmamız gerekir. Bunun için "patent dünyası" ile ilişkili olan bazı terimleri açıklamakta fayda vardır. Bu terimlerin bir özeti aşağıda verilmiştir.

Buluş Nedir?

Buluş, teknik bir problemin çözümüdür. Buluş, özellikle Türkiye'de halk arasında anlaşıldığı gibi "uçuk-kaçık fikirler "değildir. Herhangi bir alanda teknik bir problem çözüyorsak buluş yapıyoruz demektir. Örnek olarak önceleri uçaklarda kullanılan ilk pervaneli motorun yerine, küçük küçük kanatçıklardan oluşan jet türbin motorlu uçaklar bir buluş olduğu gibi, limon sıkmaya yarayan yeni bir sıkma tertibatı da buluştur.

İnovasyon Nedir?

İnovasyon, en genel anlamıyla paraya dönüşen yeniliklerdir. Eğer işin sonunda doğrudan para kazanmak yok, ama halkın menfaatine dönük bire katma değer üretmek varsa bu da inovasyondur. İnovasyon, paraya veya katma değere dönüşen yenilikler olduğundan birçok kavramı da içine alır. Örneğin, buluşlar, teknik yenilikler ile ilgili inovasyonlardır. Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) ise ağırlıklı olarak teknik yenilik veya bilimsel bulguları elde etmek için yapılan sistematik çalışmalar ile ilgili inovasyonlardır. Piyasada her ne kadar "İnovasyon Para Kazandırır, Ar-Ge ise Para harçtır" gibi bir bilgi varsa da bu, kesinlikle yanlıştır. Ar-Ge de inovasyondur. İnsanlar Ar-Ge sırf para harcamak için yapmazlar, temel hedef onda da para kazanmaktır. İnovasyon ile ilgili bir diğer kavram da Yeni Ürün Geliştirme'dir. Yeni ürün geliştirme, içinde pazarlamayı da içeren inovasyonlardır. Yeni ürün geliştirme teknik bir faaliyeti içerebilir de içermeyebilir de. Örneğin bir şampuan ambalajı ve markası yenilenerek piyasaya sürülebilir. Bu da bir yeni ürün geliştirme faaliyetidir. Veya bir şampuana zeytinyağı ve bor madeni karıştırılarak saçların dökülmesi engelleniyorsa bu da bir yeni ürün geliştirme faaliyetidir. Fakat içinde Ar-Ge çalışması olan yeni ürün geliştirme faaliyetidir. Tüm bu yenilik ile ilgili faaliyetler İnovasyon içindedir. İnovasyonu bu bağlamda farklı farklı kategorilere sokan da vardır. Örneğin sadece pazarlama da yenilik yapıp buna "pazarlama inovasyonu", sadece teknik yenilik yapıp buna "teknolojik İnovasyon" diyen de vardır. Ancak bu kavram karmaşasına gerek olmadığı görüşü bizlerde hakimdir. Örnek olarak kablosuz veri iletişimi sağlayan "bluetooth" bir İnovasyon olduğu gibi "Disneyland" fantastik eğlence ortamı da bir inovasyondur.

Patent Nedir?

Patent, en kısa anlamı ile teknik yeniliklere verilen bir hukuki koruma belgesidir. Kanundaki tarifi ile; Yeni olan (dünyada yeni olan), sanayiye uygulanabilen (pratiğe dökülebilen) ve buluş basamağı içeren (tekniğin bilinen durumunu aşan) buluşlara verilen bir koruma belgesidir. Patent koruması için patent

başvurusu ve tescili gereklidir. Patent, bir anlamda devletin buluşçulara, yaptıkları buluşları açıklamaları karşılığında verilen sınırlı süreli bir tekel hakkıdır. Bu anlamda patent bir ödüldür. Örnek olarak otomobillerdeki çarpışmaya karşı hava yastığı bir patentli olduğu gibi gazoz kapağı da zamanında patentli idi.

Marka Nedir?

Marka, en genel olarak ürün ve hizmetleri birbirinden ayıran işaret, logo, slogan veya isimlerdir. Marka koruması için marka başvurusu ve tescili gereklidir. Örnek olarak "Nike" ismi marka olduğu gibi bu şirketin "just do it" sloganı ve logosu da bir markadır.

Tasarım Nedir?

Tasarım, halk arasında yeni bir şey yaratmak, tasarlamak anlamında, daha çok "mühendislik tasarımı" olarak algılanmaktadır. Fikrî mülkiyet anlamında ise herhangi bir eşyanın veya bir eşya parçasının dış görünümü ile ilgili yeni olan ayırt edici olan unsurlarıdır. Tasarım koruması için tasarım başvurusu ve tescili gereklidir. Örnek olarak I-phone telefonların görsel model tasarımları tescilli iken bir koltuk modeli veya halı deseni de tasarım tescilli olabilir.

Telif Hakkı Nedir?

Telif hakkı, Kişinin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerinde hukuken sağlanan haklardır. Telif hakkı, daha çok kitap, müzik, resim, heykel gibi sanat eserleri, bilgisayar programları gibi eser, yapıt veya değerleri koruyan bir haktır. Telif haklarında, patent, marka ve tasarım koruması gibi bir başvuru şartı yoktur. Telif hakkına konu olan eserin piyasaya duyurulması ile telif hakkı koruması başlar. Örnek olarak "iyi, kötü, çirkin" gibi birçok filmin müziğini yapan Ennio Marriconei'nin besteleri telif hakkı ile korunurken Cüneyt Ülsever'in "Hacı" romanı da telif hakkı ile korunur. Bilgisayar programlarının kopyalanmasının engellenmesi de telif hakkı söz konusudur. Bu kopyalama bilgisayar kodlarının kopyalanması veya görsel ikonların veya tasarımın kopyalanmasını da kapsar. Ancak, bilgisayar programları, teknik bire avantaj içeren yenilik içeriyorsa bu, patentle de korunur. Mp3, Mpeg, navigasyon sistemleri gibi bilgisayar programlarına dahil yenilikler patentle korunmuştur.

Halk arasında birbiri ile karışan ve anlam kargaşası olan buluş, İnovasyon, Ar-Ge ve yeni ürün geliştirme faaliyetlerini İnovasyon kavramı içinde değerlendirme en doğrusudur. Yine halk arasında birbiri ile karışan ve anlam kargaşası olan patent, marka ve tasarımları fikrî mülkiyet kavramı içinde

değerlendirmek gereklidir. Başta Amerika olmak üzere, birçok ülkede, hatta ülkemizde de "patent" terimi hemen hemen her koruma için kullanılmaktadır. Amerika'da teknik yeniliklere verilen korumaya "Utility Patent", tasarımla ilgili korumaya "Design Patent", bitki türleri ile ilgili korumaya "Plant Patent" denilmektedir. Ülkemizde, halk arasında hemen hemen her şeye "patent" denilmektedir. İnsanlar marka tescili yaptıracağı zaman bile "markama patent" almak istiyorum dedikleri çok görülmektedir. Doğrusu tarif ettiğimiz gibi, her birine marka, patent, tasarım, telif hakkı denmesi, tümüne de Fikri Mülkiyet denmesi en doğrusudur. Her ne kadar fikrî mülkiyetin içeriğini oluşturan ana başlıklar yukarıda genel olarak açıklansa da konuyu kavrama açısından aşağıdaki açıklamalar önemlidir.

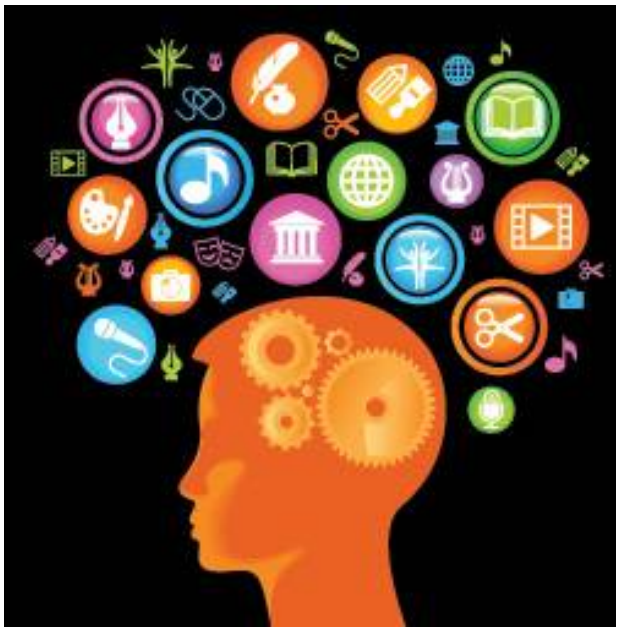

Kısaca Fikrî Mülkiyet Hakları

Patentle ilgilenen bir kişinin veya patent yazmaya niyetlenen bir kişinin fikrî mülkiyet haklarını de en azından genel olarak bilmesi gerekir.

En genel anlamıyla İnsan zekâsının ürünü olarak gerçekleşen her türlü gayri maddi varlık (elle tutulmayan varlık), fikrî mülkiyet şeklinde tanımlanır. Fikrî mülkiyet terimi bir bütün halinde bilgisayar programları ile veri tabanlarını da dahil olmak üzere fikir ve sanat eserlerini, patentler ve faydalı modelleri, tasarımları, elektronik devrelerin topoğrafyalarını (microchip), dijital iletişimleri, yeni bitki türlerini, markaları, ticaret ünvanları ile diğer ad ve işaretleri, coğrafi ad ve işaretleri ve açıklanmamış bilgileri kapsar.

Fikri mülkiyet, genel olarak telif hakları olarak da bilinen fikir ve sanat eserleri (copyright) ve sınaî mülkiyet hakları şeklinde iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Telif hakları, eserin meydana getirilmesiyle

kendiliğinden doğar, yani başvuru şartı yoktur. Telif hakları daha çok sanat eserleri (kitap yazmak veya makale yazmak dahil), yapıtlar, heykeller, fotoğraflar, mimari yaratımlar, bilgisayar programları kodları, veri tabanları ve bağlantılı haklar olarak da anılan sinema eserlerini kapsar. Sınai haklar ise patentler, markalar, tasarımlar, coğrafi işaretler, yeni bitki çeşitleri ve entegre devre topografyaları gibi korunması için tescil şartı olan haklardır. Günümüzde genel olarak sınai haklar ve telif hakları yerine fikrî haklar veya fikrî mülkiyet (intellectual property) olarak anılmaktadır. Dünyadaki genel eğilim telif hakkı ve sınai mülkiyeti birbirinden ayırarak değil de sadece fikri mülkiyet olarak kullanılması şeklindedir. Ancak gerek Türkiye'deki kanunlar gerek üniversiteler gerek Türk Patent ve Marka Kurumu gibi resmî kurumlar sınai mülkiyet ve telif haklarını ayrı ayrı kullanmayı tercih etseler de, bizler dünyadaki eğilim gibi, bu hakların ayrılması yerine, tek bir ibareyle, yani "fikrî mülkiyet" olarak kullanılmasının daha doğru olduğunu düşünüyoruz.

Fikrî mülkiyet gerek sanayide gerek ticarette gerek bilgi sektöründe gerekse sanat alanında artık en önemli unsur haline gelmiştir. Artık markalar neredeyse firmaların elle tutulan bina, arazi ve makinelerinin değerini de geçmektedir. Artık patentli bir ürün ile firmalar gerçekten devletin koruması ile tekel olabilmektedir. Artık tasarımlar bazı ürünleri moda ikonu haline getirmekte ve ürünleri müşteri gözünde ulaşılması arzu edilen bir değer haline getirmiştir. Firmaların yaptığı reklamlar artık ürünlerin şanını geçmekte ve insanların aklında yıllarca yer almaktadır. İşte bu değerler, elle tutulmamasına rağmen finansal olarak önemli kazançlara imkân vermektedirler. İşte bu gibi değerlerin firmalar veya insanlar tarafından sahiplenilmesi ve işletilmesi fikrî mülkiyet sayesinde olmaktadır

Piyasada daha çok fikrî mülkiyet hakları denince patent veya marka akla gelmektedir. Bazen, marka koruması da patentle anılmaktadır. Bazen insanların aklına yeni bir fikir gelince hemen "fikre patent almak!" akla gelir. Veya bir firma yöneticisi yeni bir ürününe bir isim verecekse "markaya patent almayı!" düşünür. Bu tip kavramlar literatür bilgisine göre yanlış olsa da piyasa gözüyle bakıldığında pek de yanlış kabul edilmemektedir. Artık, bu yazıdan sonra hepsine patent demek pek de mantıklı olmasa gerekir! Sonuçta, marka, patent, tasarım, telif hakkı veya fikrî değerler ile ilgili akla ne geliyorsa hepsi insan aklının ürünüdür. Bir fikirden doğar. Ancak ortaya çıkışı veya fiziksel hale gelişi onu farklı bir kategoriye sokar.

Coca Cola ve Pepsi'nin ilk dönem reklamlarından

Amacımız, piyasanın doğru bilgilendirilmesi ve doğru stratejiler önerilmesi ise piyasadan örnek vermek daha doğru olacaktır. Hemen hemen herkesin bildiği dünyaca ünlü içecek markası olan "Coca Cola" aslında fikrî mülkiyetin tanımı için son derece güzel bir örnektir. Coca Cola, aslında "The Coca Cola Company" olarak bilinen firma ismidir ve elbette ki kurumsal bir markadır. Yani, Coca Cola hem firma ismi hem de markadır. The Coca Cola Company şirketinin çok sayıda markası vardır. Örneğin Türkiye'de de kullanılan "fanta" sadece bir ürün markasıdır. Bu örnekle, Coca Cola'nın aynı zamanda firma ismi olmakla birlikte bir çatı markası olduğu, fantanın ise sadece bir ürün markası olduğu söylenebilir. Aynı ürün gamında piyasada farklı bir marka da olabilir. Örneğin Pepsi Cola" gibi. Görüleceği gibi "marka" ürünleri ve firmaları birbirinden ayırmaktadır. Marka olmasa bizler kola alırken sadece bir "kola" veya herhangi bir "kola" almış olacaktık! Oysa marka ile firmalar ürünlerini ayrıştırmakta, vaat ettikleri katma değeri marka ile müşteriye sunmaktadırlar. Dolayısı ile marka için ürün ve hizmetlerin ayırt edilmesini sağlayan bir işarettir gibi bir tanım kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Zaten kanuni tanımı da buna yakındır.

Piyasada, belki de fikrî mülkiyet hakları arasında en çok kullanılan unsur markadır. Gerek şirketler gerek insanlar ve gerek bir proje etrafında toplanan gruplar, ürün ve hizmet için, bir proje ismi için, bir tarz veya metodoloji ayrıt edici isim veya işaret kullanmaktadırlar. İşte, kullanılan isim, işaret veya ayırt edici herhangi bir şeyin koruması marka tescili ile mümkündür. Kola örneğine devam edilirse, eğer kolanın bir özel formülü varsa bu teknik bir konudur ve bunun koruması patent ile mümkündür. Her ne kadar Coca Cola'nın ilk formülü patent almak yerine gizli tutularak korunması tercih edilmişse de The Coca Cola Company firmasının binlerce patenti vardır. Bunların bir kısmı yeni ürün içeriği, yeni üretim metodu, ambalaj veya sektörleri ile ilgili teknolojik geliştirmeleri içerir. Yine, kola örneği üzerinden devam edilecek olursa tıpkı coca cola gibi özel bir şişe ambalajı tasarımı yapılırsa bu görsel korumayı içeren tasarım tescilini gerektirir. Coca Cola şişe tasarımı, ayrıca bir "telif hakkı" korumasını

da gerektirir. The coca cola firmasının bir reklamı ile ilgili grafik tasarımı veya reklam filmi olursa, ki vardır, bu da telif hakkını gerektirebilir. Gerek şirketin gerekse ürünlerin web sitesi içeriği, görsel tasarımlar aynı zamanda telif hakkı korumasını gerektirmektedir. Burada, sadece bir içecek firmasının marka, patent, tasarım ve telif hakkı üzerinden yapılan örneklemeler dışında fikrî mülkiyet çok daha geniştir. Bir mikroçip firmasının geliştirdiği teknolojileri entegre devrelerin korumasını, bir film şirketinin kullandığı müzikler yine telif hakkı korumasını, hatta bir yörenin veya bölgenin ürettiği ürünler, örneğin Kolombiya kahvesi, Fransız şarabı, Bursa Kestane şekeri gibi yörelerin ayırt edici isim ve işaretleri coğrafi işaret korumasını gerektirir.

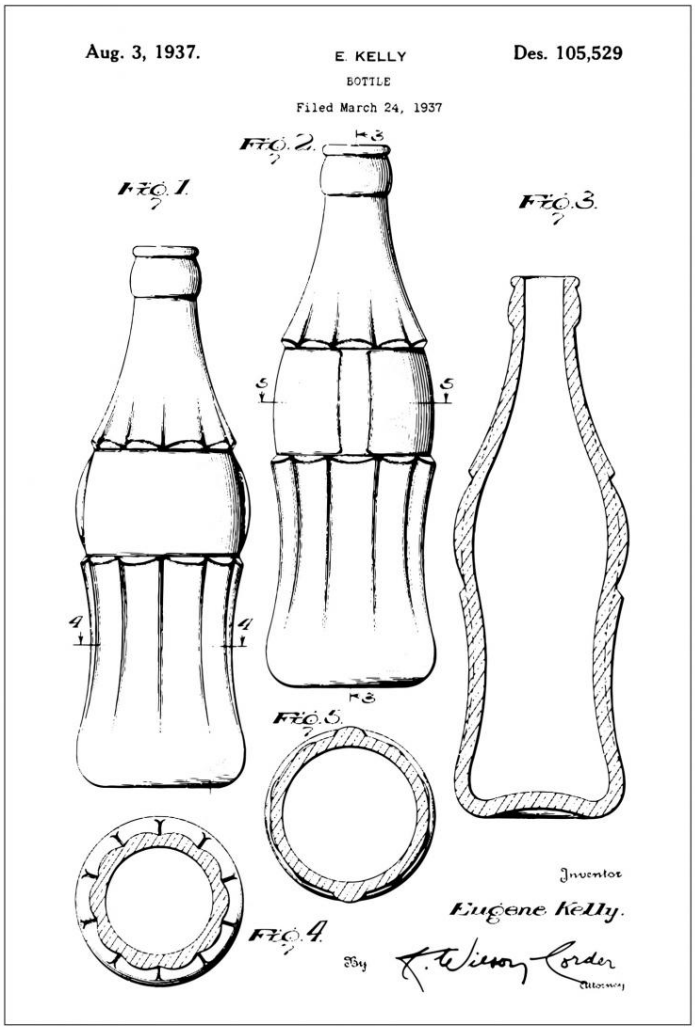

Sekil-2 The Coca cola şirketinin ambalaj tasarım tescili

Yukarıda örnekleri ile anlatılmaya çalışılan tüm fikri değerler gerek isim olsun, gerek teknolojik olsun, gerek tasarımsal olsun, gerek sanatsal olsun tüm fikrî değerler eğer fikrî mülkiyet hakları ile korunuyorsa katma değere dönüşebilir. Eğer bu fikrî değerler, patent, marka, tasarım ve telif hakkı gibi fikrî mülkiyet hakları ile korunmazsa ne kadar çaba harcanırsa harcansın ne kadar para

dökülürse dökülsün gerçek anlamı ile katma değer üretmesi, veya başka bir ifade ile finansal kazanca dönüşmesi çok zordur veya mümkün değildir. Diğer taraftan, günümüz Türkiye'sinde bir çok Coğrafi İşaret tescili olurken bunların tescilden öteye gidememesi, sadece tescilin yeterli olmadığı, ticarileştirmenin de önemli olduğunu gösteren bir örnek olabilir.

Neden Patente İhtiyaç Duyarız?

Sağlığa yararlı, tansiyonu düzenleyen bir gıda takviyesi ürettiniz diyelim. Bunu satmak için belli yerlerden izin almanız gerekir. Türkiye'de gıda takviyesi bir gıda ürünü olarak kabul edildiğinden Tarım ve Orman Bakanlığından "gıda üretim izni" almanız gerekir. Çünkü, ürettiğiniz şey toplumu ilgilendiriyor ve denetime girmesi gerekir. Eğer ürettiğiniz şey ilaç ise Sağlık Bakanlığından izin alınmalıdır. Toplum sağlığını korumak için bu tip kontroller ve izinler şarttır. Benzer şekilde Avrupa'ya mal satmak için "CE" işareti denilen bir markalandırma gereklidir. Amerika'ya gıda veya ilaç satışı yapacaksanız Amerika'nın denetleme kurumu olan FDA' den izin almanız gereklidir. Görüleceği gibi birçok mamul üretimi ve satışı için "izin" gereklidir. Toplumun bazı kesimlerinde patent de bir izin belgesi gibi görülür. Ancak toplumda çok karıştırıldığı gibi, patent, bir izin belgesi değildir. Patent, icat etmiş veya geliştirmiş olduğunuz bir ürünü, bir yöntemi veya bir teknolojinin sizden başkası tarafından üretilmesini veya satışını engelleyen bir haktır. **Patent, bir tekel hakkıdır.**

Toplumda çok karıştırıldığı gibi, patent, bir izin belgesi değildir. Patent, icat etmiş veya geliştirmiş olduğunuz bir ürünü, bir yöntemi veya bir teknolojinin Sizden başkası tarafından üretilmesini veya satışını engelleyen bir haktır. Patent, bir tekel hakkıdır.

Patent fikrinin özünde, yenilik yapanların, yaptıkları yenilikleri açıklamaları karşılığında, devlet tarafından belli süreler için kendilerine verilen tekel hakkı ile ödüllendirilmeleri vardır. Patent başvurusu ile ne devlet ne de bir başkası size para vermez. Siz, parayı, patente konu olan inovasyonunuz (yaptığınız teknik yenilik) ile kazanırsınız. Patent de bu inovasyonun bir başkası tarafından, sizden izin almadıkça üretilmesini veya satılmasını engeller. Başta bir deyişle patent, yeni bir ürün, yeni bir üretim yöntemi veya yeni bir teknolojinin, ancak sizin izninizle üretilmesi ve satılması demektir. İşte, patentin insanları zenginleştiren yanı buradadır. Bu, yani, patentin insanları zenginleştirmesi iddiası basit bir iddia değildir. Patent olmasa idi bugün ne Edison, dolayısı ile Edison'unun kurduğu dünya devi General Electric, ne Sakichi Toyota, dolayısı ile Toyota Motors, ne de binlerce inovasyonlardan zengin olmuş insanlar ve şirketleri göremezdiniz.

Elinizdeki patent ile, bir ürünü üretip sadece siz satarsınız ve tekel hakkı ile paranızı kazanırsınız. Ürünü üretme veya satışını yapamıyorsanız lisans verir veya Sizde olan bu tekel hakkını satarsınız ve

öyle para kazanırsınız. İşin temelinde, patent, doğrudan para kazandırmaz. Asıl para kazandıran inovasyonunuzdur. Ama patent inovasyonunuzun size ait olduğunu, yani, tabir i caiz ise tapusudur. Dolayısı ile inovasyonunuzun tapusu olan patent ile para kazanırsınız. Peki, patent olmadan inovasyondan para kazanamaz mısınız? Elbette ki kazanırsınız. Ama inovasyonunuz sayenizde başkaları da para kazanır. Bu sefer patensiz inovasyondan kazandığınız para sizin adınıza kayıtlı olan patentli bir inovasyondan kazanacağınız olan paradan daha az olur. Yani, tabir'i caiz ise inovasyondan kazanacağınız parayı "taklitçiler" ile paylaşmış olursunuz. İşte bu nedenle, eğer yeni bir ürün, yeni bir üretim yöntemi veya teknoloji üretiyorsanız, Veya var olan ürün veya teknoloji geliştiriyorsanız patent almanız gerekir. Patent, bu anlamda inovasyonun, Ar-Ge'nin ve Yeni Ürün Geliştirme faaliyetlerinin bir anlamda sigortasıdır. Buna ek olarak patent yeni bir ürün geliştirip satmak yerine, yeni geliştirdiğimiz ürünün patentini satmak veya lisans anlaşması dediğimiz kiralamak ile de para kazanmamız mümkündür. Dolayısı ile patent, gerek amatör buluşçular ve inovatör insanlar için, gerekse Ar-Ge faaliyeti yapan kobi ölçeğindeki firmalar için, gerekse uluslararası iş yapan firmalar için bir zenginleşme yoludur. Ancak iyi kullanırsak!

KAISERLICHES PATENTAMT.

AUSGEGEBEN DEN 2. NOVEMBER 1886.

PATENTSCHRIFT

— № 37435 —

KLASSE 46: Luft- und Gaskraftmaschinen.

BENZ & CO. in MANNHEIM.

Fahrzeug mit Gasmotorenbetrieb.

Patentirt im Deutschen Reiche vom 29. Januar 1886 ab.

Fig. 1.

Sekil-3 Mercedes Benz'in ilk otomobil patenti

Patent Almazsak Ne Olur?

Nerede bir yenilik yapılıyorsa, nerede iyileştirme derecesinde geliştirmeler veya çağ açan buluşlar yapılıyorsa orada daha çok patent ve zenginleşme olur. Bazıları inovasyonu önemser ama patenti önemsemez. Kimileri patentle uğraşmak istemez, kimileri bu işe para yatırmak istemez, kimileri bilgileri gizli tutmakla koruma sağlayacağını düşünür, kimileri de patentin ne kadar önemli olduğunu bilmediğinden dolayı patent almayabilir. Örneğin tarihte Coca Cola içeceklerinin ilk kurucuları bu içeceğin formülü için patent almamayı tercih ettiklerini anlatan birçok hikâye vardır. Ancak piyasada jenerikleşmiş bir içecek olan "cola" üreticisi çoktur. Belki Coca Cola en önde gidenlerdendir, ama bunu formülünü saklayarak değil güçlü pazarlama bütçesi ile başarmaktadır. Dahası Coca Cola şirketinin bugün başka ürünlerle ilgili binlerce patenti olduğu bilinmektedir. Bir de ilaç şirketlerini düşünün. Bünyesinde yüzlerce araştırmacı ve mühendis çalıştıran ilaç şirketleri acaba geliştirdikleri ilaçların formüllerini saklayarak ne kadar üretim yapabilirler. Kaldı ki artık bir ilacın içeriğinde neler olup olmadığı gelişmiş teknolojiler ile bulunabilmektedir. Hele otomotiv ve makine şirketleri, bunlar, yaptıkları Ar-Ge çalışmaları sonucunda elde edilen geliştirmeleri patent ile koruma altına almazlarsa yaptıkları tüm Ar-Ge masraflarını arkasından gelen takipçilerine hediye etmiş olurlar.! Bu nedenle Toyota, Ford, Volkswagen, Honda, Kia gibi global şirketlerin binlerce patenti vardır. Elektronik ve bilişim alanında çalışan şirketleri hiç bahsetmeyelim zaten. Her geçen gün değişen ve gelişen teknolojilerin parasının nereden geldiğini düşünüyorsunuz. Patentten elbet. I-Phone mobil telefonlarının sahibi Apple 2015'te Samsung'a açtığı 1 Milyar dolarlık patent davası ile uzun bir süre pazarını korudu. Demek istediğimiz şey şu; eğer bir yenilik yapıyorsak mutlaka patenti düşünmeliyiz. Patent almamanın istisnai gerekçeleri olabilir elbette, fakat yenilik yapıyor ama patent almıyorsak Sahilde kumdan kaleler yapıyoruz demektir!

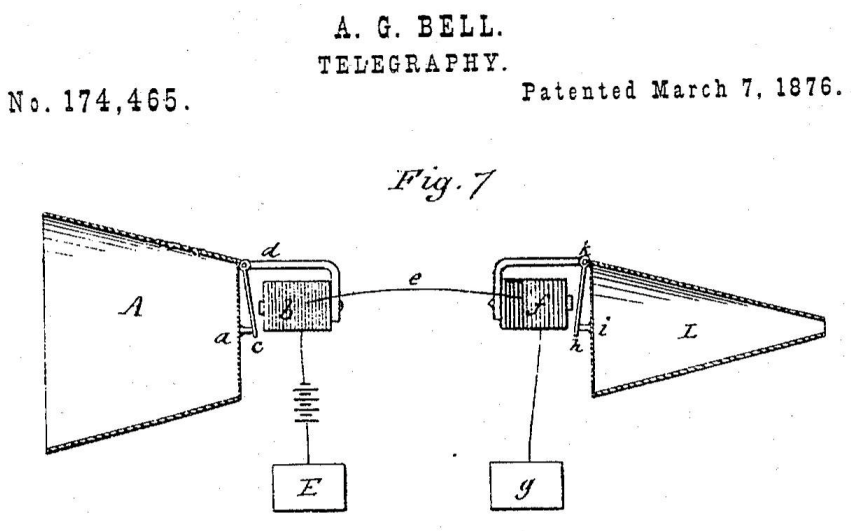
A. G. BELL.
TELEGRAPHY.
No. 174,465. Patented March 7, 1876.
Fig. 7

Sekil-4 Alexander Graham Bell'in Telefon Patenti

Dünyada her yıl milyonlarca buluş denebilecek yenilik yapılıyor. Ancak bunların ortalama 3-4 milyonu için patent başvurusu yapılıyor. Patent başvurusu yapılmayan yine milyonlarca buluş olduğu tahmin ediliyor. Bunların elbette ki sebepleri vardır. Bunun birçok sebebi olabilir. Ama bizler sadece üçünden kısaca bahsedelim.

Patent Alınmamasının Birinci Sebebi "Gizlilik" Tercihi olabilir.

İnsanlar, yaptıkları buluşları çok değerli görürler ve bunu gizli tutmak istemeleri de çok doğaldır. Normal şartlarda o buluşa ulaşmak için istisnalar hariç çok uğraşırlar, çok zaman harcalar ve hatta çok para harcalar. Bizler patent vekilliği tecrübemizle çok sayıda insanın buluşu için tüm servetini ve hatta ömrünü harcadığına şahit olduğumuzu üzülerek söylemek durumundayız. Dolayısı ile buluşun "gizli kalması" doğru bir mantık içermektedir. Ancak bu hem pratik olarak hem de iktisadi olarak yanlış bir tercih olduğunu da bilgi ve tecrübemizle söylemek durumundayız. Öncelikle bir buluşu ortaya çıkartmak için tek başına çalışmak ve bir sonuca ulaşmak çok çok zor. Bu gerçekleşse bile o buluşu ürüne döndürmek için tek başına üretim yapamazsınız. Dolayısı ile buluşunuzu birileri ile paylaşmak durumundasınız. "*Küçük bir arsa parçası için kardeşin kardeşe tuzak kurduğu bu dünyada*" gizlilikle buluşu paraya çevirmek çok zordur. Bilginin sır olarak saklanabileceğinin düşünüldüğü kimyasal formüller bile artık analizlerle ortaya çıkabiliyor. Dolayısı ile gizlilik bir yere kadar olabilir. Gizlilik için bin bir uğraş sarf etmektense patent almak çok daha iyi bir yoldur. İşin aslı güçlü bir hukuk sistemi ve konu ile ilgili olduğundan patent, çözümdür. Devlet, zaten patentle, buluşçulara "sen buluşunu açıkla, ben de onu koruyayım" diyor. Koruma nasıl olur? Patent konusu buluşun aynısını veya temel unsurlarını taklit ederek bir benzerini yaptığında mahkemeler ile onu cezalandırır. Yani hukuk sistemi içinde hak aranır.

Patent Alınmamasının İkinci Sebebi "Patentin Önemini Bilmemek!" olabilir.

Uzun yıllar sanayi tecrübesi olan mühendis ve patent vekili olarak Türkiye'de en çok gözlemlediğimiz şey, belki de "patentin önemini bilmemek" gerçeğidir. Birçok kişi "patent alsan da taklitçiler küçük bir değişiklik yaparak ürününü taklit edebilir!" diye düşünür. Bir kısmı "önemli olan patent değil ucuza üretmek ve ürününü rakiplerden ucuza satmaktır" diye düşünür. Bir kısım, sağları çoğunlukta olmasa da mürekkep yalamış ve özellikle akademik çevreler "derin araştırmalar yapıp makale yazmak patentten daha önemlidir "diye düşünür. Bunların birçoğunda haklılık payı vardır. Ancak, gerçek rekabet ortamındaki dünyada bu geçersizdir! Bunun en büyük nedeni, gelişmiş ülkelerin ve global şirketlerin gün geçtikçe patent başvurularını arttırması ve patentli teknolojiler ile yanı başımızda belirmesidir. Patentin önemini belirtmek için şu örneği vermek isteriz. Bugün Türkiye'de bir yerli otomobil

markası, helikopter ve uçak motoru yapılmak isteniyor. Basında bu konularla ilgili başarılı Ar-Ge çalışmaları ve test sonuçlarından bahsediliyor. Oysa üretime geçince karşımıza yüzlerce demiyoruz, binlerce patent engeli çıkacaktır! Bu ürünleri seri imalata dönüştürüp satmaya kalktığımızda patent davaları ile karşılaşılacak ve "üretmeyi başardık!" dediğimiz konuların çoğu için birilerinin patent aldığını göreceğiz maalesef. Dolayısı ile milyonlarca lira veya dolar harcayıp Ar-Ge çalışması yapıyor ve patent almıyorsak bu bir araziye çok güzel bina yapıyor ama arazinin tapusu olmadığı gibi binanın da ruhsatı yok anlamına gelir. Diğer yandan akademik kesimin patentten çok makaleye önem vermesi kariyer hedefi bakımından haklı görülebilir. Ancak uygulanabilir şeyler ortaya çıkarmıyorlarsa bu maaş almak ve akademik bir başarıdan öteye geçemez. Gerçek anlamda somut bir katma değer ortaya çıkarıyorlarsa makale ile patenti de hesaba katmalıdırlar. Patent hem hizmet ettikleri kurumların hem de kendilerinin zenginleşmesi için de bir vesile olacaktır.

Patent Alınmamasının Üçüncü Sebebi "parasızlık veya bütçe yetersizliği" olabilir.

Her ne kadar patent başvurusu yapmak kimilerince "ucuz" bir iş olarak anlatılsa da o kesimlerin bahsettiği gibi ucuz değildir. Bu kimileri patenti bir dilekçe yazmak veya patent kurumunun formunu doldurmak ve teknik resmi ile başvuru harcını yatırmak olarak görür. Böyle düşünen veya böyle açıklama yapan insanlar gerçekten patentin felsefesini ve patenti gerçek anlamıyla bilmiyordur. Patent, bir dilekçeden çok daha fazla bir şeydir. Dilekçe ve resmi harç patent dosyasının resmi kuruma başvurusu için gereken formalitedir. Patent, pahalı bir iştir. Eğer ciddi bir Ar-Ge yaptıysanız ve Ar-Ge'ye konu olan buluş parlak bir ödül vaat ediyorsa o zaman patent pahalı değil ucuzdur. Daha doğrusu ucuz bir yatırımdır. Dolayısı ile buluşun oluşması için, yani teknolojik İnovasyon veya Ar-Ge için, zaman, emek ve para harcanıyorsa patent o projenin ticarileştirmeden önceki son hamlesidir ve burada "parasızlık" veya "bütçe yetersizliği" söz konusu olmamalıdır. Ancak, gerçekten amatör bir çalışma varsa, örneğin bir mühendisin veya inovasyona yatkın bir kişinin buluşu söz konusu ise, işte burada "parasızlık" doğru bir gerekçe olabilir. İmkân varsa, bu gibi durumlarda bile profesyonel patent vekilleri ile çalışıp patenti bir yatırım olarak görmek gerekir. Ancak, patentten önce çok kısıtlı olan bütçeyi veya belkide hiç olmayan bütçeyi! patente ayırmaktansa pazarlamaya ayırmak bir tercih olabilir. Bu da mantıklıdır ve bizim asıl gayemiz, bu makalenin asıl gayesi, patent bilincini ve önemini anlatmakla birlikte amatör buluşçulara yardımcı olmaktır.

Patent Başvuru Kararı

Buraya kadar anlatılanların hemen hemen tümü "doğru bir karar vermeniz" içindir. Doğru karar, doğru bilgi ile olur. Dolayısı ile önce yaptığınız işin bir fikrî mülkiyet koruması içerip içermediğine bakmalı, sonra bu fikri mülkiyet hakları içinden patent başvurusu yapılıp yapılamayacağına bakmalı, patent başvurusu yapılacaksak burada nasıl bir patent stratejisi uygulamak gerektiğini belirlemelidir. Bu amatörce veya profesyonel, fark etmez, doğru bilgiyle doğru strateji uygulanabilir ve başarılı sonuçlar elde edilir. Bunun için aşama aşama şu bilgileri kontrol edip kararınız vermenizi öneririz.

a) Yaptığımız şey hangi fikrî mülkiyet ile korunabilir? Patentle mi, yoksa başka bir hak ile mi?
b) Yaptığımız şeyin patent ile korunma ihtimali varsa patentlenebilirlik kriterlerini sağlıyor mu?
c) Yaptığımız şeyin patentlenebilir olduğunu düşünüyorsak bunu bir vekil ile mi yoksa kendim mi başvurmalıyım?

Bu üç kritik soru için değerlendirmelerimiz akılcı olursa muhtemelen başarılı oluruz. En azında işin sonunda "ah keşke şöyle yapsaydım veya şunu yapmasaydım! "demeyiz. Bu üç stratejik karar aşamasını, ancak, doğru sorularla geçebiliriz.

a) Yaptığımız Şey Hangi Fikrî Mülkiyet ile Korunabilir? Patentle mi, Yoksa Başka Bir Hak ile Mi?

Gerek yeni bir işe girerken gerek yeni bir projeye başlarken veya, yeni bir fikir aklımıza gelmiş ve bunun "patent olabilirliğini" düşünüyorken kendimize şu tip bir soru sormalıyız;

Yaptığımız şey teknik bir konu mu? Yoksa başka bir şey ile mi ilgili?

Yaptığımız şey teknik bir konu değilse muhtemelen patentle ilgili değildir. Yaptığımız şeyin teknik bir özellik içermemesi patent korumasının olmaması ihtimalini arttırır. Ama, başka tip fikrî mülkiyet korumaları söz konusu olabilir. Bunları da gözden kaçırmamamız gerekir. Örneğin, var olan bir ürünümüze yeni bir ambalaj yapıp, yeni bir marka ile piyasaya süreceksek bu patentle ilgili değildir. Ama burada ambalaj görünümü veya modelinin tasarım tescili ile korunması muhtemeldir. Eğer yeni bir marka, kod, logo, slogan gibi ayırt edici işaretler oluşturuluyorsa burada da marka koruması söz konusudur. Her ikisi de tescil edilmesi gereklidir.

Benzer şekilde yaptığımız şey teknik bir özellik içermiyor, ama bir sanatsal bir durum içerebilir. Örneğin bir film senaryosu, bir tiyatro oyunu olabilir. Bu tip bir durum telif hakkı, yani copyright dediğimiz korumayı gerektirir. Başka bir örnek olarak reklam grafik tasarımı içeriyorsa bu da bir copyright koruması içerir.

Teknik olmayan özellikler içeren işlerde marka, tasarım, telif hakkı korumaları söz konusu olabilir. Bu tip koruma tipleri de patent koruması kadar önemlidir. Bazen daha da önemli olabilir. Dolayısı ile yapılan her farklılık yaratıcı çalışmanın (elle tutulmayan değerin) sizleri

rekabetçi yapacağını veya işinize katma değer sağlayacağını düşünerek onun bir fikrî mülkiyet hakkı ile korunmasının yollarını aramalısınız. Tüm bu elle tutulmayan değerlerin (intangibble assets) çoğu bir fikrî mülkiyet hakkı ile korunabilir.

Eğer yaptığımız şey teknik bir konu ile ilgili veya teknik bir özellik içeriyorsa bu durumda patent söz konusudur.

b) Yaptığımız şeyin patent ile korunma ihtimali varsa patentlenebilirlik kriterlerini sağlıyor mı?

Eğer yaptığınız şey teknik ve aynı zamanda yeni bir şey ise patent ile koruma ihtimali vardır. Yani bu bir teknik yeniliktir. Bir teknik yeniliğin patentle korunması için 3 şart vardır;

1) **Yenilik**, yani yaptığınız şeyin bildiğiniz kadarı ile dünyada yeni olması
2) **Buluş basamağı**, yani yaptığınız şeyin tekniğin bilinen durumunu aşması
3) **Sanayiye uygulanabilmesi**, yani pratiğe dökülebilir konu olmasıdır.

Bu üç şartı sağlayan her teknik geliştirme patentle korunabilir. Yaptığınız şey ister bir makine, ister elektronik donanım içeren bir aygıt, ister bir kimyasal bileşim, ister bir gıda takviyesi, ister bir üretim tekniği ve hatta isterse bilgisayar programları içeren bir teknik geliştirme olsun, hangi alanda olursa olsun üç şartı sağlıyorsa patent olabilir. Dolayısı ile yapığınız geliştirmenin yukarıda belirtilen üç şartı sağlayıp sağlamadığına bakmak gerekir.

Türkiye'ye 6769 sayılı sınai mülkiyet kanununun 82.b maddesinde bu patent şartları şöyle belirtilmiştir;

> *MADDE 82- (1) Teknolojinin her alanındaki buluşlara yeni olması, buluş basamağı içermesi ve sanayiye uygulanabilir olması şartıyla patent verilir.*

Türk patent kanununda (6769 SMK) belirtilen bu üç şart aslında dünyada genel olarak uygulanan kriterlerdir. Bu kriterler başta Dünya Ticaret Örgütünün fikrî mülkiyet ile bağlantılı TRIPS anlaşması olmak üzere birçok uluslararası anlaşmada, Avrupa ve Amerikan patent kanunlarında da mevcuttur. Dolayısı ile bu üç kriteri sağlayan herhangi bir teknik yenilik (veya kanuni tabirle buluş) dünyanın herhangi bir yerinde patent olarak başvurulabilir ve patent belgesini alması muhtemeldir.

Bir geliştirme yapan kişinin, yaptığı geliştirmenin patent olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği belirtilen üç şarta bağlı olduğundan bu üç şartın biraz daha iyi anlaşılması yararlı olur. Şöyle ki;

Önce buluş kavramı üzerinde durmak gerekir. Patent olarak değerlendirilecek geliştirme kanunda "buluş" olarak geçmektedir. İngilizcede "invention" olarak bahsedilen buluş,

Buluş, teknik bir problemin çözümüdür. Patent ise, yeni olan, sanayiye uygulanabilen ve tekniğin bilinen durumunu aşan buluşlara verilen bir koruma belgesidir.

aslında teknik bir problemin çözümüdür. Dolayısı ile patenti, halk arasında çok da abartıldığı gibi "patent alma şartını, dünyayı yerinden oynatacak bir buluş yapmak gerekir" gibi düşünmemek gerekir. Patent, en genel olarak yeni olan, sanayiye uygulanabilen ve tekniğin bilinen durumunu aşan buluşlara verilen bir koruma belgesidir.

Buluş yapan birinin, yaptığı buluşun patentlenme ihtimali olup olmadığını anlamak için o buluşu, patent şartları açısından, yani, yenilik, sanayiye uygulanabilirlik ve buluş basamağı (tekniğin bilinen durumunu aşma) açısından değerlendirilmesi gerekir.

Yenilik;

Bir buluşun patent alabilmesi için o buluşla ilgili bir bilginin piyasaya sunulmamış olması gerekir. Burada piyasadan kasıt normal pazar (market) olabileceği gibi herhangi bir yayın da olabilir. Başka bir ifade ile buluş, patent başvurusundan önce yazılı, sözlü veya başka bir şekilde açıklanmamış olması gerekir.

Burada önemli bir husus vardır. Eğer patentlemeyi düşündüğünüz bir proje, taslak plan aşamasındaki bir fikir varsa bunu piyasaya açıklamamanız gerekir. Eğer bir şekilde piyasaya reklam, tanıtım, fuar sergisi ve benzeri gibi yollarla açıklama durumu varsa bunun da üzerinden 1 yıl geçmemiş olması gerekir. Sınai mülkiyet ile ilgili Paris Sözleşmesine göre bu 1 yıl rüçhan (priority) olarak geçer ve hakkınızın kayıp olmaması sağlanabilir.

Patent başvurusundan önce bir tez veya proje çalışmasından dolayı yeni bir ürün, teknoloji veya üretim yöntemi hakkında teknik bir açıklama yapılmış ise bu da piyasaya açıklanmış bir bilgi anlamına gelir ve yenilik şartını yerine getiremediğinden dolayı patent verilmemesine sebep olabilir.

Pratikte insanlar, patentteki yenilik şartını tam olarak kavrayamamaktadırlar. Örneğin bir yeni ürün üretmiştir ve buna patent almak istemektedir. Ancak piyasaya, deneme maksatlı veya başka bir gerekçe ile sürmüştür. İşte burada yenilik şartı yerine getirilememektedir. Yani patent almayı riske sokmaktadır. Bir kısım buluşçu veya iş insanı "piyasaya sürdüm, ama ben sürdüm, bir başkası değil, dolayısı ile benim ürünüm halen yeni!" diye düşünmektedir ki bu yanlıştır. Kendisi veya bir başkası, bu bilgiyi piyasaya sürmüştür ve ürün artık yeni değildir. Dolayısı ile patent almak imkansızdır.

Yenilik ile ilgili bir diğer konu Üniversite mensuplarının, öğretim görevlilerinin veya öğrencilerin, lisans, yüksek lisans veya doktora tezlerinde bir teknik konu açıklanmış ise bu da patent almayı engellemektedir. Eğer ki, patent başvurusundan önce bir tez veya proje çalışmasından dolayı yeni bir ürün, teknoloji veya üretim yöntemi hakkında teknik bir açıklama yapılmış ise bu da piyasaya açıklanmış bir bilgi anlamına gelir ve yenilik şartını yerine getiremediğinden dolayı patent verilmemesine sebep olabilir. Bunun için yapılması gereken eğer yayınlanacak bir makale varsa öncesinde patent başvurusu yapmak veya yayınlanmış bir makale varsa üzerinden 1 yıl geçmeden makale yayın tarihini rüçhan tarihi olarak kabul edip patent başvurusu yapmak olacaktır.

Buluş Basamağı;

Buluş basamağı, patentin diğer önemli bir şartıdır. Buna, tekniğin bilinen durumunu aşmak da denebilir. Buluş basamağı, birçok teknik yeniliğin, patent şartları açısından "yenilik ve sanayiye uygulanabilirlik" şartlarını sağlaması, ancak bu şartı sağlamamasından dolayı patent alınmasına engel olabilmektedir. Buluş basamağı, Buluşun, ilgili olduğu teknik alanda uzman bir kişi tarafından tekniğin bilinen durumundan aşikâr bir şekilde çıkarılamayacak nitelikte olması anlamına gelmektedir.

Buluş basamağını iyi anlamak için herkesin bilebileceği kurşun kalem örneğini vermek yararlı olabilir. Kurşun kalem, dış kısmında ahşap, iç kısmında çubuk şeklinde grafit malzemesi bulunan bir kalemdir. Yazım işini grafit yapar. Kalem kullanıldıkça ahşap kısmı kalemtıraş denen aletlerle tıraşlanır ve grafit ortaya çıkar. Kurşun kalemi silmek için de silgi kullanılır. Kurşun kalem ve silginin birleşimi "silgili kalem" ortaya çıkmışsa bu bir inovasyondur ve teknik yenilik olarak kabul edilebilir. Ama bu teknik yenilik "buluş basamağı" şartını karşılayamaz. Çünkü, bunu konusunda uzman bir kişinin düşünmesi çok çok zor değildir. Ancak, bildiğimiz çubuk şeklindeki grafiti ahşap içine değil, kullanıldıkça uç tarafı dışarı çıkabilen, yaylı bir mekanizmalı boru şeklindeki tertibat içine yerleştirildiğinde bu apayrı bir mantık gerektirir ve bunu düşünmek kolay değildir. Bu teknik geliştirme buluş basamağını sağlar.

Buluş basamağı kriterinin sağlanmasını veya değerlendirmesini kimileri "net olmadığını" düşünmektedir. Yani, buluş basamağı kriterinin kişiden kişiye değişebileceği düşünülür. Oysa patent bilgisi çok uzun yıllardır geliştirilmiş ve bu bakış açısını ortadan kaldırmıştır. Bir buluşta buluş basamağı kriterinin sağlanıp sağlanmadığını test eden ve tespit eden yöntemler geliştirilmiştir. Bunlardan biri de "problem çözüm yaklaşımıdır". Problem çözüm yaklaşımının en kısa anlatımı ve aşamaları; 1-en yakın teknik belgenin tespiti, 2-fark yaratan teknik

unsurların tespiti, 3-teknik problemin tanımlanması, 4-teknik çözüm ve fark unsurlarının yarattığı teknik etki olarak belirlenmektedir. Problem çözüm yaklaşımının çok uzun teorik tanımları olabilir. Amacımız amatörler için patent bilgisinin geliştirilmesi ise, burada, problem çözüm yaklaşımını kısaca tarif edelim. Bir teknik problem var diyelim, bu teknik problem ilk önce günümüz teknolojileri ile nasıl çözülüyor ona bakmak, sonra da bizim buluşumuzun bu teknik problemi nasıl çözdüğüne bakmak ve karşılaştırmak gerekir. Genel olarak, eğer ki bir teknik problemi bizim buluşumuz çözüyor, ama günümüz teknolojileri ile, yani tekniğin bilinen durumundaki tekniklerle çözülemiyorsa bizim buluşumuz buluş basamağını aşmış demektir. Zaten patent başvurusunun temelinde "Şöyle bir teknik problem var, piyasadaki aletler, tertibatlar, sistemler, yöntemler vs. bunu çözememektedir. Biz ise bu buluş ile bu problemi çözüyoruz" iddiası söz konusudur. Klasik ahşap kalem ve mekanizmalı kalem örneğini tekrar ele alalım. Teknik problem, grafit çubuğun aşınması ve bu aşınma problemini çözmek için kirlilik yaratan veya "zor!" olan tıraşlama işleminden kurtulmak problemini "mekanizmalı bir kurşun kalem" çözmektedir ve buluş basamağını sağlamaktadır. Problem çözüm yaklaşımında, temel olarak bir problemi, tekniğin bilinen durumundaki aletler, tertibatlar, yöntemler veya teknolojiler çözemiyor, ama bizim iddia ettiğimiz buluş çözüyorsa, bizim buluşumuz tekniğin bilinen durumunu aşmıştır. Yani buluş basamağını içermektedir. Özellikle patent yazımında bunun dikkate alınması gerekir. Sonrasında ise resmi patent ofisinin araştırma ve inceleme raporlarının olumsuz gelmesi durumunda burada (patent tarifnamesinde) yazdıklarımız ve savunma biçimimiz ayrı bir önem arz etmektedir.

Patent başvurusunun temelinde "Şöyle bir teknik problem var, piyasadaki aletler, tertibatlar, sistemler, yöntemler vs bunu çözememektedir. Biz ise bu buluş ile bu problemi çözüyoruz" diye iddiamız söz konusudur. İşte bu iddia buluş basamağı ile ilgilidir.

Sanayiye Uygulanabilirlik;

Sanayiye uygulanabilirlik, aslında patent alınacağı iddia edilen buluşun pratiğe dökülebilir olup olmadığı ile ilgilidir. Sanayiye uygulanabilirlik, Buluşun tarım dahil sanayinin herhangi bir dalında üretilebilir, uygulanabilir veya kullanılabilir nitelikte olması anlamına gelir. Buluş, sadece bir hayal ürünü değil, pratikte hayata geçirilebilir ve en azından bir prototipi yapılabilir olmalıdır.

Sanayiye uygulanabilirlik şartı için bazen "buluşun yapılması ve resmi patent ofisi uzmanlarınca gözle görülmesi" şeklinde yorumlanmaktadır ki bu yanlıştır. Bir patent için, resmi patent ofisinin buluşu çıplak gözle görmesine gerek yoktur. Normal şartlarda bir buluş teknik resimlerle ve yazılarla açıklanır. Dolayısı ile buluş resim ve yazı ile açıklanabilir bir teknik bilgi içermelidir. Ancak, burada, anlaşılması zor, ilgili konuda uzman bir kişinin konunun kapalı tutulması veya bilinen teknik kaidelerle açıklanamaması durumunda patent almak zorlaşır veya imkânsız hale gelebilir.

Patent almanın üç şartı olan yenilik, buluş basamağı ve sanayiye uygulanabilirlik kriterlerini açıklamış iken bir patent çeşidi olarak kabul edilebilecek faydalı modelleri ve şartlarını da açıklamakta fayda vardır.

FAYDALI MODELLER;

Yenilik, buluş basamağı ve sanayiye uygulanabilirlik kriterleri açıklanmışken faydalı modellere de değinmekte fayda vardır. Faydalı modeller, yeni olan ve sanayiye uygulanabilen buluşlara verilen bir koruma belgesidir. Yani, patentteki 3 şarttan sadece 2 şartın, yenilik ve sanayiye uygulanabilirlik şartı yeterlidir. Burada en az iki şartın yeterli olduğu, ama üç şartın olabilmesi durumunda patent başvurusu yapılabilecek iken faydalı model olarak da başvuru yapılabileceğini unutmamak gerekir.

Patentle korunabilir olmayan buluşlar dışında patent ile korunabilen fakat faydalı modelle de korunamayan buluşlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Kimyasal ve biyolojik maddeler, usuller ve bu usuller sonucu elde edilen buluşlar (Yeni bir plastik bileşeni ve onun üretim usulü)
- Eczacılıkla ilgili maddeler, usuller ve bu usuller sonucu elde edilen buluşlar (Yeni bir antihistaminik ve onun üretim usulü)
- Biyoteknolojik buluşlar (Rekombinant DNA teknolojisi ile elde edilen ürünler ve üretim usulleri) Usuller ve bu usuller sonucu elde edilen ürünlere ilişkin buluşlar (Bir sac şekillendirme yöntemi, elektroliz ile su ısıtma yöntemi).

Faydalı modeller, Türkiye, Almanya, Hollanda ve Ukrayna gibi 15-20 ülkede vardır. Ancak Amerika ve İngiltere gibi ülkelerde yoktur. Ancak Amerika'da bir kısım faydalı modeller patent olarak da korunabilir. Çünkü Amerika, buluşçulara, daha çok patent verme eğilimindedir.

Faydalı modeller, sanayici ve buluşçulara desteklemek için kullanılır. Bir buluş yapmış, ancak patent alamayanlar için en azından bir koruma belgesi elde edilmesi için kullanılmaktadır. Bu bakımdan faydalı modellere "küçük patent" olarak da isimlendirilmektedir. Veya "küçük

buluşlara faydalı model koruması verilir" gibi bir görüşte piyasada vardır. Sonuçta unutmamız gereken şey; patent ve faydalı modelin birbirinden çok farklı olmadığı, bir nevi, faydalı modelin patenti türevi bir koruma belgesi olduğu düşünülmelidir.

c) Yaptığımız Şeyin Patentlenebilir Olduğunu Düşünüyorsak Bunu Bir Vekil İle Mi Yoksa Kendim Mi Başvurmalıyım?

Eğer buluşumuz teknik olarak patentlenebilir ise ve diğer şartlar da (ekonomik, planlama vs.) Uygun ise patent başvurusu yapılmalıdır. Ancak, patentler bir makama bir dilekçe ile başvurmak anlamına gelmemektedir. Çoğu kişinin buluş yapmanın yeterli olduğunu, resmi bir makama "kendi çapında" buluşunu açıklayan yazı veya resim ile bir dilekçe ile başvurmanın yeterli olduğunu düşünür. Oysa öyle değildir. Resmi patent ofisi bir kişiye veya kuruma bir ayrıcalık içeren, daha doğrusu bir tekel hakkı içeren bir hak verirken çok dikkatli davranmalıdır. Dikkatten öte derin araştırmalar yapıp, kendisine sunulan delilleri inceleyip adil incelemelerle bu hakkı vermelidir. Patentler, tıpkı bir hukuk davası gibi, iyi bir hazırlık, resmi başvuru ve başvurudan sonra sürecin çok iyi yönetilmesi gereken, işin sonunda geliştirdiğimizi şey ile ilgili devletten imtiyaz (tekel hakkı) aldığımız bir iştir. Dolayısı ile geliştirdiğimiz şey her ne ise, patent başvurusundan önce onun "para edebilir" veya "katma değer sağlayan" bir şey olup olmadığına da bakılmalıdır. Bu, açıkçası patentin teknik bir şartı değildir. Bu, "patent bir yatırımdır ve size para kazandıracak bir şeye yatırım yapın" felsefesinin gereğidir. Bir yerde bu kriterler gözetilmeden patent başvurusu yapılıyorsa orada patentin gerçekte ne olduğu bilinmediği gibi, boşa zaman, emek ve para harcanıyor demektir. Bunun haricinde elbette ki bir kariyer için akademik makaleye denk, hatta daha değerli olan patent başvuruları yapabilir. Veya bir firma ise kendisi bir mamulü üretmese de rakiplerinin üretmemesi için başvurabilir. Yani, patenti başvurmanın gerçekten maddi veya manevi gerekçeleri olmalıdır. Patenti, günlük bir gazete veya haftalık bir dergideki makale gibi düşünmemek gerekir. Buradan, şu sonuca varabiliriz. Yukarıda belirttiğimiz gibi Patent, bir yatırımdır. Dolayısı ile buna o gözle bakıp zaman, para ve emek harcanmalıdır.

Geliştirdiğimiz şey her ne ise, patent başvurusundan önce onun "para edebilir" veya "katma değer sağlayan" bir şey olup olmadığına da bakılmalıdır.

Patent, bir yatırımdır. Dolayısı ile buna o gözle bakıp zaman, para ve emek harcanmalıdır.

Normal şartlarda bir patent başvurusu sadece buluşu açıklayan bir yazı ve teknik resimlerden ibaret değildir. Patent başvurusundan önce, buluşun tekniğin bilinen durumu ile ilgili bir

teknoloji araştırması yapılmalıdır. Bu teknoloji araştırması ağırlıklı olarak patent ve bazen de makale veri tabalarından yapılmaktadır. Böyle bir araştırma ile tekniğin bilinen durumu daha net görülecektir. Dünyada her yıl milyonlarca patent başvurusu yapılmaktadır. Dolayısı ile bir konu ile ilgili bir sürede, örneğin 1 yıl içinde, dünyanın herhangi bir yerinde binlerce patent başvurusu veya üniversitelerde makale yayınlanmış olabilir. Buluş, konu hakkında çok derinlemesine bilgiye sahip bir profesör tarafından geliştirilmiş olsa dahi bu profesörün tekniğin bilinen durumunu tam olarak bilmesi veya takip etmesi çok zordur. Diğer yandan, aşağıda bahsedileceği gibi, bu araştırma patent tarifnamesinin iyi tasarlanması ile de ilgilidir. Dolayısı ile iyi bir patent başvurusu için iyi bir ön araştırma yapılması kesinlikle önerilmektedir. Bu ön araştırma da basit bir internet araştırması değil, uygulanabilir teknolojilerin en belirgin şekilde bulunduğu patent veri tabanları olacaktır.

Patent tarifname takımları, her ne kadar standart bir format gibi gözükse de buluşçunun asıl anlatmak istediği buluşun özellikleri, tekniğin bilinen durumuna göre üstünlükleri ve hukuki olarak tekel hakkını talep ettiği teknik unsurların belirtilmesi gerekir.

Patent başvurusu için her ülkenin kanunlarına uygun formatta teknik bilginin anlatıldığı bir yazı ve gerekiyorsa teknik resimler kullanılmalıdır. Buna, patent literatüründe “Patent Tarifname Takımı” denmektedir. Patent tarifname takımları, her ne kadar standart bir format gibi gözükse de buluşçunun asıl anlatmak istediği buluşun özellikleri, tekniğin bilinen durumuna göre üstünlükleri ve hukuki olarak tekel hakkını talep ettiği teknik unsurların belirtilmesi gerekir. Patent tarifname takımının nasıl olacağı genel olarak tüm ülkelerde birbirine benzemektedir. Türkiye daha çok Avrupa Patent sistemini esas almakta ve bunlar 6769 sayılı sınai mülkiyet kanununda ve yönetmeliklerinde belirtilmiştir. Patent tarifname takımını yazacak kişi buluşu anlamalıdır. Dolayısı ile teknik kökenli biri olmalıdır. Aynı zamanda genel olarak patent hukukunu ve bundan da öte bu tecrübeye sahip olmalıdır. Bizler, mühendis kökenli patent vekilleri ve uzun yıllardır Türk ve yabancı patentlerle ilgilenmiş uzmanlar olarak iyi bir patent tarifnamesinin yazımı için iyi bir teknik bilgi ve tecrübenin şart olduğunu düşünüyoruz. İyi bir tarifname takımı üzerinde çok kompleks olmayan normal bir buluşta en az üzerinde 25-30 saat harcanarak yazılması gerektiği literatürde geçmektedir. Bu durum ayrıca tecrübeyle sabittir. Bazı patentlerin yazımı 4-5 gün sürerken bazı patentlerin yazımı 4-5 ay sürdüğü görülmektedir.

Patent başvurusundan önce ön bir teknoloji araştırmasından sonra iyi bir tarifname takımı neden önemlidir? Tarifname takımı, yukarıda örneklendiği gibi, ciddi bir davanın mevcut durumlar ve delillerin kanunlar ışığında iyi analiz edilerek çok iyi bir dava dilekçesi yazılması ve başlatılması gibidir. Eğer tekniğin bilinen durumu iyi tespit edilip, buluşun detayı ve

özellikle üstünlükleri iyi anlatılmazsa patent başvurusu red ile sonuçlanabilir. Hatta, patent reddedilmezse bile, ileride, taklitçilere karşı bir dava açılacaksa veya patente bir değer biçilip satılacaksa, iyi kaleme alınmamış bir patent tüm umutların heba olmasına sebep verir. İşte bu gerekçelerden dolayı patent tarifname takımı çok önemlidir ve iyi yazılmalıdır. Mahkemelerde bilirkişi sıfatı ile yaptığımız bir kısım patent dosyasında, patent sahiplerinin kendilerince bir patenti olduğu düşünmeleri, buna karşın patent davasının, patent tarifnamesi ve istemlerinin iyi tasarlanmamış olmasından dolayı kaybedildiğine çok kez şahit olmuşuzdur.

Buluşunuz iyi olsa bile, patentiniz iyi yazılsa bile belge alamayabilirsiniz. İşte bu belge alamama riskini minimize etmenin yollarından biri , patent başvurusunun iyi bir ön araştırma ve iyi bir tarifname takımı ile başvurulduğu farz edilerek, başvurunun sıkı takip edilmesidir.

İyi bir ön araştırma ve iyi bir patent tarifname takımı yazılıp resmi ofise başvurulan patentlerde hukuki olarak patent koruması başlar. Ancak, bundan sonrası da önemlidir. Yukarıda belirttiğimiz gibi aslında patent başvurusu yapan kişi devletin resmi kurumuna bir hak iddiası ile başvurur ve işin sonunda "tekel hakkı "ister. Birçok alanda "tekelcilik" yasak iken patentte tekel hakkı verilmesi devletin veya daha doğrusu halk nezdinde kanunların, buluşçulara verdiği yüksek bir imtiyazdır. Ancak bunu devlet kolay vermez. Öncelikle patentin şekilsel olarak kanun ve yönetmeliklere uygun olması gerekir. Patent konusu buluşun gerçekten kanunlara (Türkiye'de 6769 sayılı SMK) yeni, buluş basamağı içeren ve sanayiye uygulanabilir olması gerekir. Bu kriterlere uygun olup olmadığını görmek için tüm dünya çapında tekniğin bilinen durumu konusunda önce resmi araştırma ve sonra da resmi inceleme raporları düzenler. Bu raporlarda, buluşunuz ile ilgili tekniğin bilinen durumundaki dokümanları patentiniz ile karşılaştırır ve buluşun belirttiğimiz kriterlere göre gerçekten yeni mi, buluş basamağı içeriyor mu ve sanayiye uygulanabilir bir buluş mu diye bakar. Bu ciddi bir araştırmadır. Dünyada başvurulan patentlerin ancak ortalama %40 tescile kadar gidebilmektedir. Dolayısı ile buluşunuz iyi olsa bile, patentiniz iyi yazılsa bile belge alamayabilirsiniz. İşte bu belge alamama riskini minimize etmenin yollarından biri, patent başvurusunun iyi bir ön araştırma ve iyi bir tarifname takımı ile başvurulduğu farz edilerek, başvurunun sıkı takip edilmesidir. Yani resmi ofisin yaptığı ve olumsuz denebilecek yorumlar içeren araştırma ve inceleme raporlarına itiraz edip gerekiyorsa patentte revizyonlar yapılmalıdır. Bu, patent sürecinin iyi yönetilmesi demektir.

Diğer yandan patent iyi yönetilse bile, patentin para veya başka bir katma değer (şan, şöhret, kariyer vb) kazandırması için tescilden sonra da iyi yönetilmesi gerekir. En azından rakiplere karşı kullanılacaksa veya lisans verilecekse iyi bir patent rekabet stratejisinin uygulanması

gerekir. İşte patent vekilinin görevi budur. Patent vekili, eğer iyi bir mühendis, Ar-Ge ve inovasyondan anlıyorsa Sizlere patentten nasıl para kazanılabileceği konusunda yardımı da dokunur. Patent vekili terimi Amerika ve İngilizce konuşulan ülkelerde "Patent Attorney" olarak, Almanca konuşulan ülkelerde "PatenttanWalt" olarak geçer ve patent avukatı demektir. Ancak bunlar mühendis kökenli avukatlardır. İyi bir Patent vekili bunları sizin adınıza yapar ve size yarar sağlar. En azından yarar sağlamalıdır. Vasat bir buluşta bir patent vekiline ödenen ücret Avrupa ve Amerika'da ortalama 5-10-15.000 $ civarındadır. Normal bir patent ön araştırma, patent tarifname takımı, resmi başvuru ve takip ücretlerini 10.000 $ civarındadır denebilir. Türkiye, maalesef fakir bir ülke olduğundan bu tutarlar çok afaki görülebilir. Türkiye'de fiyatlar çok değişkendir maalesef, çok ucuz, çok pahalı fiyatlar görülmektedir. Ancak bizim tecrübemize göre normal bir patent için vekillik ücreti 1.000-2.000 $ civarında olmalıdır. Elbette ki iddialı start up projeleri veya piyasayı etkileyecek teknoloji projelerinde bu maliyetlerin çok çok üzerinde maliyetler söz konusu olabilir. Bunun aşağısındaki fiyatlarda ya harcanılan zaman ya da gösterilen özen az olacağından kalitesinin de düşük olacağı peşinen kabul edilmelidir.

Tüm bunları niçin anlatıyoruz? Eğer bir inovasyonunuz varsa ve patent başvurusu yapacaksanız patentin bir yatırım olduğunu unutmamak gerekir. Patent ucuz ve kolay bir iş değildir. Eğer birkaç milyon dolarlık bir Ar-Ge harcaması yapıyor, ama üç beş bin dolarlık patent maliyetlerinden kaçınıyorsanız Arap çöllerinde veya Doğu Türkistan çöllerinde villa yapıp para kazanmayı hayal ediyorsunuz demektir. Buralarda villa yapıp satabilir misiniz? elbette, ama bedevilere, zengin Hollywood yıldızlarına değil! Demek istediğiniz şey; Bunlara sahipseniz bir patent vekili ile çalışmalısınız. **Eğer,** Yeterli kaynağa sahip değilseniz, yani paranız yoksa veya var olan kısıtlı bütçenizi daha hayati olan pazarlama veya iş önem vereceksiniz demektir. Bu da yanlış bir şey değildir. O zaman iş başar düşüyor! Patent tarifname takımını sizin kendinizin hazırlayıp patent başvurusu yapmanız ve süreci takip etmeniz gerekiyor. Yapılabilir mi, elbette ki evet.

Yeterli kaynağa sahip değilseniz, yani paranız yoksa veya var olan kısıtlı bütçenizi daha hayati olan pazarlama veya iş önem vereceksiniz demektir. Bu da yanlış bir şey değildir. o zaman iş başar düşüyor! Patent tarifname takımını sizin kendinizin hazırlayıp patent başvurusu yapmanız ve süreci takip etmeniz gerekiyor. Yapılabilir mi, elbette ki evet.

Amatör Olarak Patent Hazırlığı ve Başvuru

Patent başvurusunu kendiniz yapacaksanız biraz daha çok çalışmalısınız. Bu çalışma, hem bunun gibi patent kılavuzları okumak ve yayınlanmış patent belgelerini inceleyip onların nasıl yazıldığını incelemek şeklinde olabilir. Eğer teknik konulardan anlıyorsanız ki buluşu siz yapmışsanız muhtemelen anlıyorsunuzdur, En azından bir şeye odaklanarak çalışmayı biliyorsunuzdur ve işte o zaman işinizi biraz daha kolaydır.

İlk yapmanız gereken şey; Buluşunuz ile ilgili Patent tabanlı teknoloji ön araştırması yapmak olacaktır.

Patent araştırması, klasik Google veya internet aramalarından değil patent veri tabanlarından yapmalısınız. Buluşunuz ile ilgili Türkiye'de patent başvurusu olabileceğini düşünüyorsanız veya Türkiye pazarı sizin için önemli ise öncelikle Türk Patent ve Marka Kurumunun veri tabanından faydalanmalısınız. Türkiye'de başvurulmuş patentler www.turkpatent.gov.tr adresinden, aşağıdaki görülen ara yüzden araştırılabilmektedir.

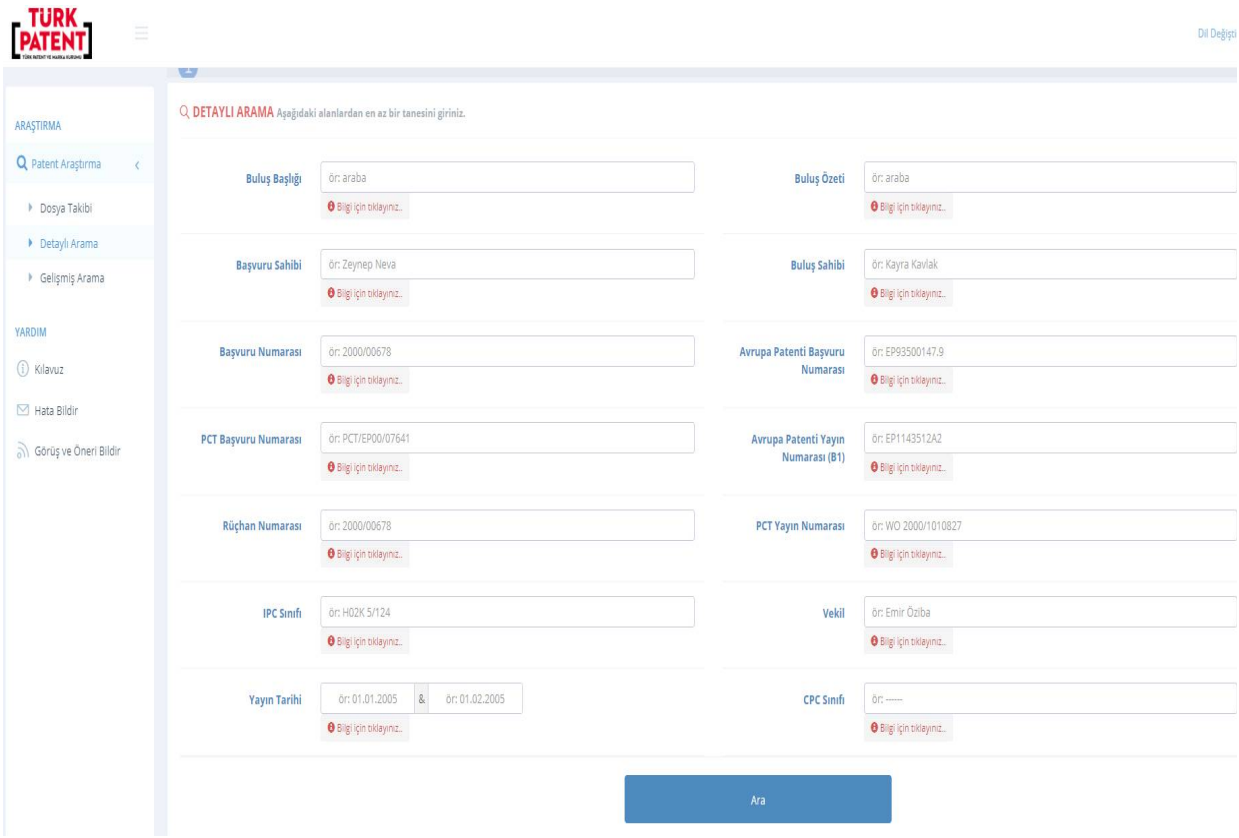

Sekil-5 Türk Patent, Patent Araştırma Veri Tabanı

Türk Patent ve Marka Kurumunun web sitesinden Türkiye'deki başvurulmuş patentler, markalar ve tasarımlar araştırılabilmekte ve kayıtlara ulaşılabilmektedir. Genel olarak tüm kayıtlara ulaşılabilmektedir. Ancak, patentlerde tam bir patentin detayı görülmek istendiğinde patent başvuru veya yayın bilgileri ayrı, patent tarifname takımı ayrı alınabilmektedir. Bu bir zorluktur. Bu, Avrupa ve Amerikan patentlerinde böyle zor değildir. Bir patentin detayı incelendiğinde patent bilgileri ile patent tarifname takımı tek bir dokümanlar ulaşılabilmektedir. Buna rağmen, patent veri tabanından Türkiye'deki patentlerin incelenebilmesi Türkiye'deki insanlar için.

Eğer buluş konusu ürün, tertibat, teknoloji veya yöntemle ilgili dünya ölçeğinde bir araştırma yapacaksanız burada başta Avrupa Patent Ofisinin bir veri tabanı olan ESPACENET veri tabanı kullanılabilir. Bunun yanında Google Patentler, Amerikan Patent Ofisi veri tabanı ve uluslararası PCT patent veri tabanı olan WIPO'nun Patent Scope veri tabanı da kullanılabilir. Aşağıda Espacenet patent araştırma veri tabanı ekran görünütüsü arayüz (https://worldwide.espacenet.com/patent/search?q=ctxt%20all%20%22pencil%22%20AND%20ta%20all%20%22graphite%22) görülmektedir.

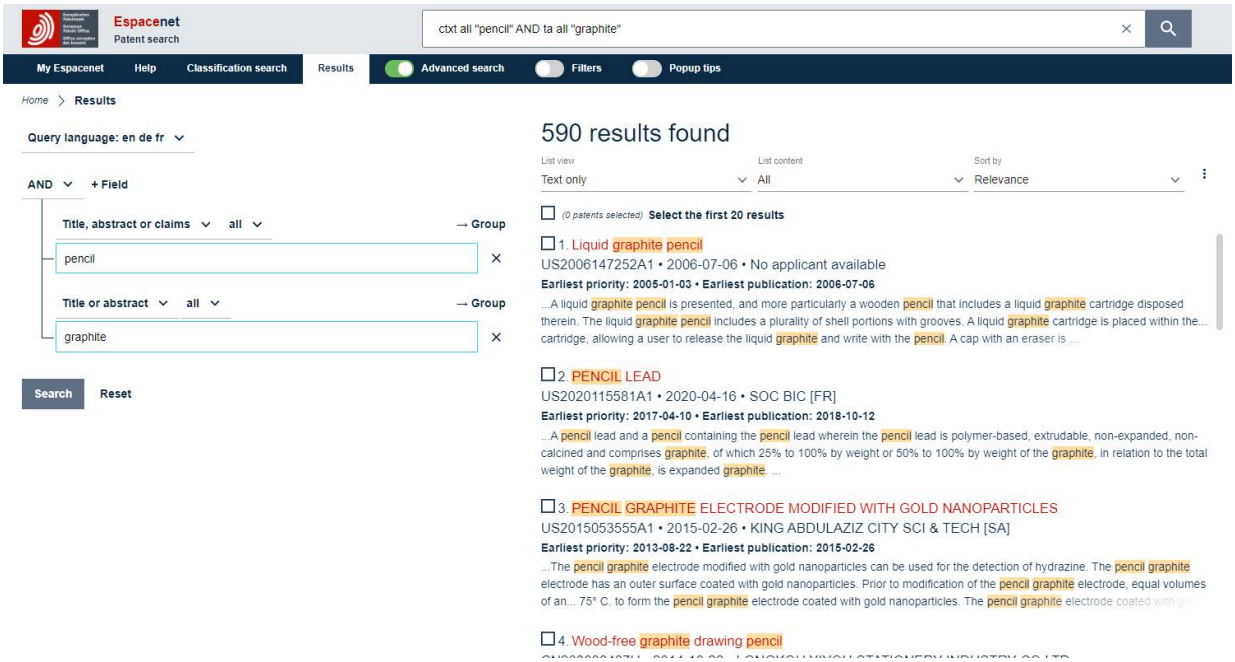

Sekil-6 Espacenet Veri Tabanının Arayüz Görünümü

Bir buluş ile ilgili tekniğin bilinen durumunda kim, hangi patentleri başvurmuş? Sorularının cevabının en iyi şekilde patent araştırmaları ile bulabiliriz. Kimi konularda da üniversite makale veri tabanları da kullanılabilir. Ancak, pratikte, üniversite makaleleri daha teorik, patentler daha teknolojik ve pratiğe daha yakın olduklarından patent veri tabanlarının yararı ve katkısı daha çoktur.

Patent veri tabanlarında ücretsiz olarak sunulan ESPACENET, Amerikan Patent Ofisi, WIPO-Patentscope, Google patents ve Türk Patent veri tabanları normal şartlarda amatörler için yeterli olmaktadır. Ancak bazen yüzlerce patent dosyası incelemek gerektiğinde patent dosyalarının formatları da önemlidir. Aşağıda Türk ve Amerikan patent ön sayfa formatları görülecektir.

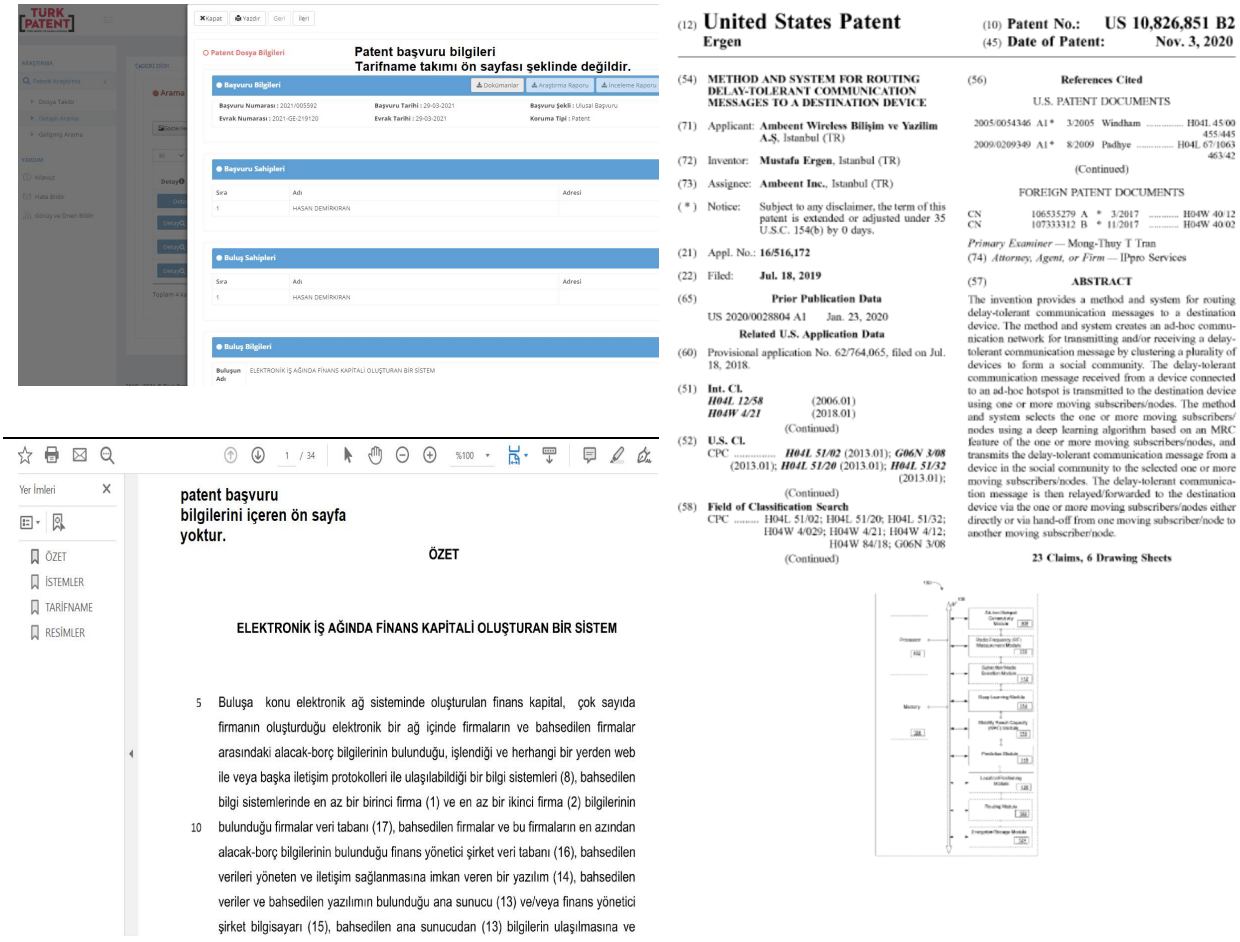

Sekil-7 Türk ve Amerikan Patent Formatları

Yukarıda belirtildiği gibi bir konu hakkında dünyadaki tekniğin bilinen durumunu görmek için patent veri tabanları iyi bir kaynaktır. Dünyadaki teknik bilginin en azından %80'ninden fazlası patentlerde olduğundan dolayı bu kaynak iyi bir kaynatır ve tüm buluşçular ve inovatör insanlarca kullanılmalıdır.

Tekniğin bilinen durumu konusunda patent ön araştırması yapıldıktan sonra ulaşılan dokümanlar incelenmeli ve bizim buluşumuz ile karşılaştırılmıştır. Bizim, buluşumuzla, patentte iddia edeceğimiz teknik özellikler, bu dokümanlarda bahsedilmiş mi bahsedilmemiş mi ona bakılmalıdır. Muhtemelen buluşumuzla ilgili çok sayıda patente rastlanacaktır. Bu patentlerin bir buluşumuz ile konu bakımından ilgili ama konstrüksiyon veya bizim mühendislik tasarımımızla ilgili olmayacaktır. Bir kısmı az ilgili, bir kısmı da çok ilgili olacaktır. Hatta bir kısmı bizim, patentle, yeni, buluş basamağı içeriyor ve sanayiye uygulanabilir diye iddia edeceğimiz unsurlar veya özellikleri barındırıyor olabilir.

Eğer bu bulduğumuz patentler bizimle %100 ilgili ve "benzer" ise patent alamayabileceğimizi bilmemiz gerekir. Buluşumuzla benzerlik gösteriyor, ama yine de bizim buluşumuzun üstünlüğü varsa işte orada patent ustalığı devreye girmektedir. Bundan sonra iş patenti iyi tasarlayıp patent tarifname takımını yazmaya gelmektedir.

İkinci yapmanız gereken şey; Patent tarifname takımını yazmamız olacaktır.

Patent tarifname takımı; Buluşun en iyi anlatıldığı teknik bilgileri içeren bir dosyadır. Aynı zamanda, buluşumuzun patentlenebilir iddiasını üstlendiği hukuki anlatımları içerir. İlk zamanlarda, sanayi devriminden sonra patent kanunları gelmeye başlayınca ve uygulamalar ortaya çıktıkça, patent dosyası için teknik anlatımı kolaylaştıran bir teknik çizim ve bunun resmi bir ofise başvurulması yeterli olmakta idi. Sonraları bu işlemler bir "şahit" gözetiminde avukatlarca yapılmakta idi. Aşağıda örnek bir eski Amerikan patenti görülmektedir.

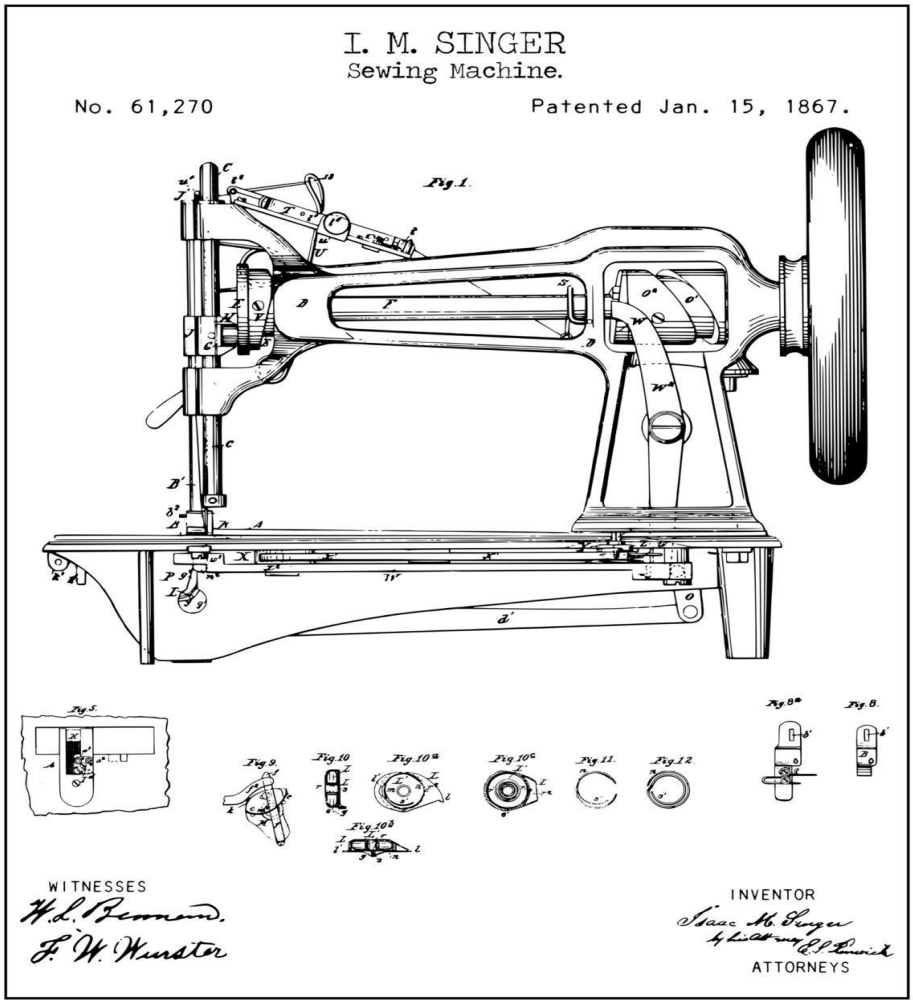
I. M. SINGER
Sewing Machine.
No. 61,270 Patented Jan. 15, 1867.
WITNESSES
INVENTOR
ATTORNEYS

Sekil-8 1867 tarihli dikiş makinesinin Singer'e ait Amerikan Patenti

Patent başvuruları arttıkça patent dosyalarında bir standartlaşma ihtiyacı doğmuştur. Bu standartlaşmada bir buluşun anlatımı ile, tekniğin bilinen durumu nedir? Hangi problemler vardır? Sizin buluşunuz bunu nasıl çözüyor? Teknik resimler ve iddianız nedir? Sorularına cevap aranmıştır. Zamanla birçok ülkede patent yazım için standart gelmiş ve yaygınlaşmıştır. Aşağıda da

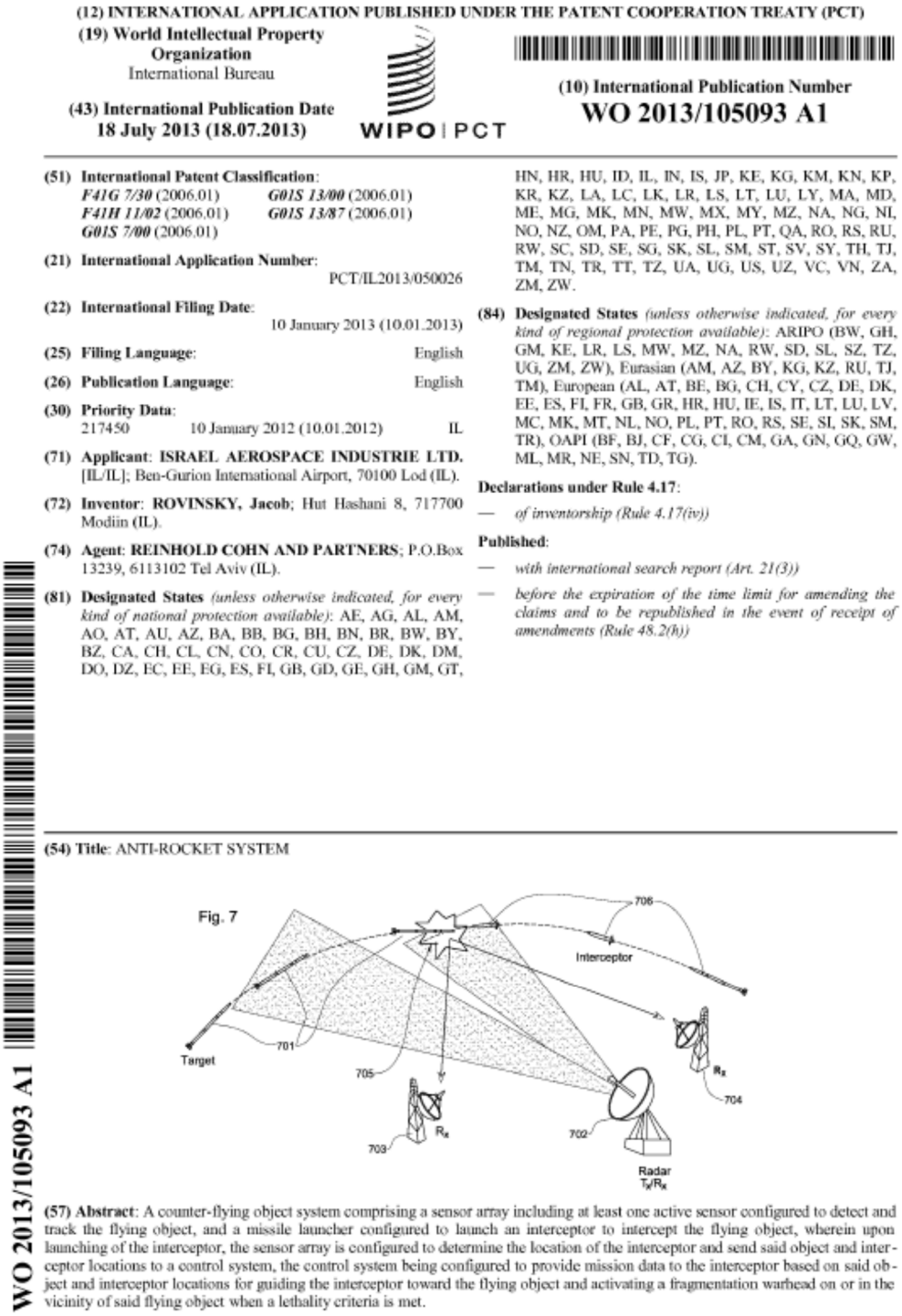

(12) INTERNATIONAL APPLICATION PUBLISHED UNDER THE PATENT COOPERATION TREATY (PCT)

(19) World Intellectual Property Organization
International Bureau

(43) International Publication Date
18 July 2013 (18.07.2013)

WIPO | PCT

(10) International Publication Number
WO 2013/105093 A1

(51) International Patent Classification:
F41G 7/30 (2006.01) *G01S 13/00* (2006.01)
F41H 11/02 (2006.01) *G01S 13/87* (2006.01)
G01S 7/00 (2006.01)

(21) International Application Number:
PCT/IL2013/050026

(22) International Filing Date:
10 January 2013 (10.01.2013)

(25) Filing Language: English

(26) Publication Language: English

(30) Priority Data:
217450 10 January 2012 (10.01.2012) IL

(71) Applicant: **ISRAEL AEROSPACE INDUSTRIE LTD.** [IL/IL]; Ben-Gurion International Airport, 70100 Lod (IL).

(72) Inventor: **ROVINSKY, Jacob**; Hut Hashani 8, 717700 Modiin (IL).

(74) Agent: **REINHOLD COHN AND PARTNERS**; P.O.Box 13239, 6113102 Tel Aviv (IL).

(81) Designated States *(unless otherwise indicated, for every kind of national protection available)*: AE, AG, AL, AM, AO, AT, AU, AZ, BA, BB, BG, BH, BN, BR, BW, BY, BZ, CA, CH, CL, CN, CO, CR, CU, CZ, DE, DK, DM, DO, DZ, EC, EE, EG, ES, FI, GB, GD, GE, GH, GM, GT, HN, HR, HU, ID, IL, IN, IS, JP, KE, KG, KM, KN, KP, KR, KZ, LA, LC, LK, LR, LS, LT, LU, LY, MA, MD, ME, MG, MK, MN, MW, MX, MY, MZ, NA, NG, NI, NO, NZ, OM, PA, PE, PG, PH, PL, PT, QA, RO, RS, RU, RW, SC, SD, SE, SG, SK, SL, SM, ST, SV, SY, TH, TJ, TM, TN, TR, TT, TZ, UA, UG, US, UZ, VC, VN, ZA, ZM, ZW.

(84) Designated States *(unless otherwise indicated, for every kind of regional protection available)*: ARIPO (BW, GH, GM, KE, LR, LS, MW, MZ, NA, RW, SD, SL, SZ, TZ, UG, ZM, ZW), Eurasian (AM, AZ, BY, KG, KZ, RU, TJ, TM), European (AL, AT, BE, BG, CH, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FI, FR, GB, GR, HR, HU, IE, IS, IT, LT, LU, LV, MC, MK, MT, NL, NO, PL, PT, RO, RS, SE, SI, SK, SM, TR), OAPI (BF, BJ, CF, CG, CI, CM, GA, GN, GQ, GW, ML, MR, NE, SN, TD, TG).

Declarations under Rule 4.17:
— *of inventorship (Rule 4.17(iv))*

Published:
— *with international search report (Art. 21(3))*
— *before the expiration of the time limit for amending the claims and to be republished in the event of receipt of amendments (Rule 48.2(h))*

(54) Title: ANTI-ROCKET SYSTEM

Fig. 7

(57) Abstract: A counter-flying object system comprising a sensor array including at least one active sensor configured to detect and track the flying object, and a missile launcher configured to launch an interceptor to intercept the flying object, wherein upon launching of the interceptor, the sensor array is configured to determine the location of the interceptor and send said object and interceptor locations to a control system, the control system being configured to provide mission data to the interceptor based on said object and interceptor locations for guiding the interceptor toward the flying object and activating a fragmentation warhead on or in the vicinity of said flying object when a lethality criteria is met.

WO 2013/105093 A1

Sekil-9 2013 yılına ait patent başvuru ön sayfası, toplam 70 sayfadır.

Türkiye'de patent tarifnamesinin nasıl olacağı 6769 sayılı kanunun 91, 91 ve 92. Maddeleri ile belirlenir. Bunun nasıl olacağının detayı yönetmelikte mevcuttur. Aşağıda anlatacağımız patent tarifname takımının nasıl olacağı ile ilgili açıklamalar genel prensipleri ile Amerika ve Avrupa'da da geçerlidir. Detayında elbette ki farklılıklar vardır.

Patent Tarifname Takımı; Teknik Açıklamaların olduğu Tarifname, Teknik Resimlerin olduğu Resimler, Hukuki olarak korunması istenen teknik unsurların olduğu İstemler ve patent ile ilgili genel bir bilgi metni olan Özet bölümlerinden oluşmaktadır.

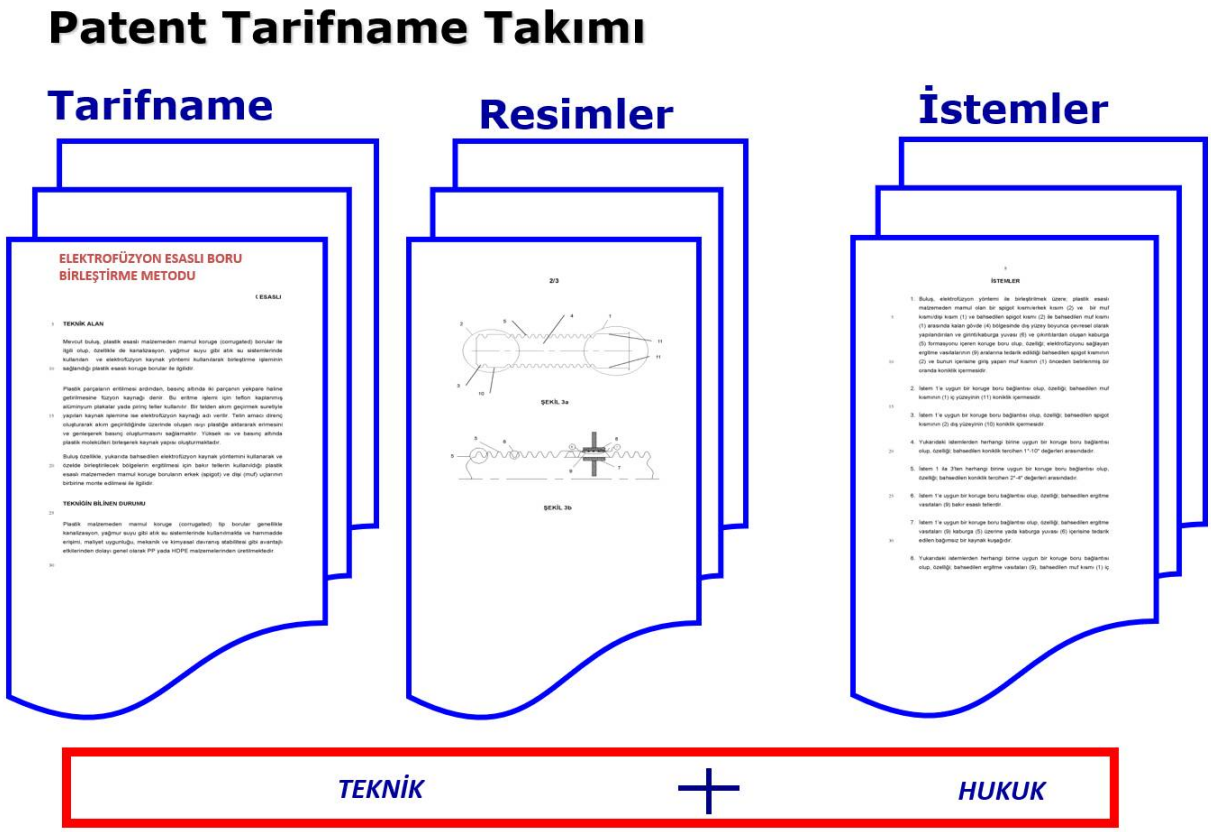

Sekil-10 Patent Tarifname Takımının Yapısı

Tarifname Açıklamaları;

Tarifname açıklamaları, buluşun tüm detayı ile anlatıldığı kısımdır. Tarifname, buluş konusunun ilgili olduğu teknik alanda uzman olan bir kişi tarafından buluşun uygulanabilmesini sağlayacak nitelikte hiçbir şey gizlenmeden açık ve ayrıntılı olmalıdır.

Bu ne demektir?

Resmi patent ofisleri, Sizlere, Sizin yaptığınızı iddia ettiğiniz buluşun açık, anlaşılır ve patent alma şartlarını (yenilik, buluş basamağı ve sanayiye uygulanabilirlik) taşıması koşuluyla patent belgesi

verecektir. Gizli kalmış, anlaşılmayan teknik açıklamalar patentlenemez. Dolayısı ile patent dokümanında buluşun detaylı olarak açıklanması gerekir. Peki burada başka bir soru akla gelmektedir. O da şu; Acaba, çok ince ayrıntılar, sır denebilecek, ustalık gerektiren bilgiler de açıklanmalı mı? Teorik olarak evet. Ama pratikte, birçok patent dokümanında buluşlar patent almaya yetecek şekilde detaylı açıklanır, ama ustalık gerektiren kısımlar kapalı kalabilir. Örneğin bir stent kaplamasında bir çözelti içindeki rapamisin maddesinin oranı %3,5 olsun. Patentte bunu %3,5 diye belirtmeye gerek yoktur. Teknik olarak stentin kaplanmasına imkân veren oran %2 ile %6 arasında ise patent tarifname ve istemlerinde %1 ile %7 arasında rapamisin kullanılması şeklinde bir ifade kullanılabilir.

Tarifname Açıklamaları Hangi Bölümlerden oluşur;

Tarifname açıklamaları genel olarak şu bölümlerden oluşur;

- Başlık
- Buluşun ilgili olduğu alan
- Tekniğin bilinen durumu
- Buluşun amacı ve avantajları
- Resimler ve parça numaralarının açıklanması
- Buluşun açıklanması
- Uygulama alanının açıklanması

Şeklindedir.

Yukarıdaki bu aşlığa göre tarifname açıklamasını örneklerle anlatmaya çalışalım. Örneklemeler, çok fazla yer kaplamamak ve okuyucu teknik detayla sıkmamak için çok kısa alınmıştır. Diğer yandan örneklerin mutlaka doğruluk veya teknik olarak ispatlanan örnekler olması gerekmemektedir. Sadece olaylara nasıl yaklaşıldığını anlatmak için farazi iki konu üzerinde durulmuştur.

Başlık;

Başlık, buluşun ne olduğunu anımsatan veya hatırlatan bir cümle veya kelimeler dizinidir.

Örnek1: savaş roketi veya rotası tespit edilemeyen savaş roketi

Örnek2: Saç dökülmesini önleyen doğal madde

Buluşun İlgili olduğu Alan:

Buluşun, ilk bakışta ne ile ilgili olduğunu anlatan cümleleri içeren giriş bölümüdür. Birkaç cümle ile belirtilebilir. İsteniyorsa özet bölümüne alt yapı teşkil edecek şekilde 5-6 satırlık bir paragraf içeren bir giriş bölümü olabilir.

Örnek1: Buluş bir savaş roketi ile ilgilidir. Buluş, özellikle ilk atıldığı anda rotasının tespit edilmesi zor olan, değişken rota oluşturan bir yönlendirme sistemine sahip bir roket sistemi ile ilgilidir.

Örnek2: Buluş saç dökülmesini önleyen doğal karışım maddesi ile ilgilidir. Buluş, içeriğinde saç tipine göre değişken oranlarda sarımsak özü, keratin ve nişasta içeren doğal karışım maddesi ve bunun üretim yöntemi ile ilgilidir.

Tekniğin bilinen durumu:

Buluşun iyi anlaşılmasının kolaylaştırmak üzere tekniğin bilinen durumunda ilgili teknolojin ne durumda olduğu ve ne gibi problemler olduğu açıklanır. Buluşun gerçekten ne olduğu ve ne gibi avantajlar sağladığını anlamak için günümüzde durum nedir, insanlar konu ile ilgili ne gibi problemler ile uğraşıyor, bunların ne gibi zararları veya dezavantajları oluyor vs. gibi anlatımlar gereklidir.

Eğer tekniğin bilinen durumu ile ilgili patentler veya makaleler bulunmuşsa bahsedilmelidir. Tekniğin bilinen durumunda şöyle bir Amerikan patenti var ve bu problemi şöyle çözmeye çalışmış gibi anlatımlar yararlı olacaktır.

Tekniğin bilinen durumu, sonraki bölümde buluşun amacı ve avantajlarını anlatırken iyi bir alt yapı oluşturacaktır. Bu bölüm buluşun patent alınması şartlarından yenilik ve buluş basamağı kriterlerini değerlendirirken iyi bir dayanak noktası olacaktır. Yani, burada anlatılan tekniğin bilinen durumu, sonra anlatılacak olan buluşun amacı ve avantajlarına dayanak sağlayacak ve "buluş basamağı" kriterini sağladığını ispat edecektir.

Örnek1: savaş roketi, hemen hemen 100 yıldan fazla süredir bilinen bir askeri araçtır. Savaş roketleri klasik olarak, gerek kısa menzilli (havan topu gibi), gerekse uzun menzilli olan, havan topu gibi ancak uzun menzil için daha gelişmiş bir ateşleyici sisteme sahip boru şeklinde bir ateşleyiciden ateşlenen mermilerden oluşan konvansiyonel yapılardan oluşmaktadır. Diğer yandan gelişmiş savaş roketleri, bilgisayar destekli, bünyesinde mermi ile yönlendirici de içeren uzun veya kısa menzilli roketler bulunmaktadır. Her iki durumda da roketler ateşlenince genel olarak tipik bir eğik atış rotası çizerek ateşlenir ve yol alırlar. Gerek konvansiyonel gerekse hedefe kilitlenmiş modern roketlerden korunmak için çeşitli savunma sistemleri geliştirilmiştir. Bunlardan biri de İsrail devletinde geliştirilmiş Iron Dome adı verilen roket savunma

sistemleridir. Bu savunma sistemlerinde tehdit olarak görülen bir roket ateşlendiğinde gerek uydu gerekse yerden sensorlar vasıtasıyla ateşlenen roketlerin yeri, rotası ve muhtemel hedefi tespit edilebilmektedir. Dolayısı ile ne kadar iyi, konvansiyonel veya modern, roket atarlarınız olursa olsun, iyi bir roket savunma sistemi ile bunların durdurulması mümkün olmaktadır. İyi bir savaş gücü için rotası kestirilemeyen yeni bir roket sistemine ihtiyaç olduğu görülmektedir vs. vs.

Örnek2: Toplumlar zenginleştikçe sağlıklarına ve güzelliklerine önem verdikleri aşikârdır. Saç dökülmesi problemi de buna paralele olarak modern çağdan beri üzerinde çalışılan bir alandır. Özellikle erkek saç dökülmesinin engellenmesi için tarihte bir sürü ilaç, losyon veya doğal kür en çok rağbet gören ürünlerdir. Tarih boyunca görülmüştür ki saç dökülmesinin tam anlamıyla engellenmesi halen mümkün değildir. Bunun en büyük sebebi saçın gerçekten niçin döküldüğünün belirlenememiş olması, belirlenen nedenler için de tam olarak bir doğal veya sentetik küre rastlanmamış olmasıdır. Tekniğin bilinen durumunda US5674510 nolu patenti saç dökülmesi için sarımsak içeren bir patentten bahsetmektedir vs. vs.

Buluşun amacı ve avantajları:

Bu kısımda buluşun amacı, tekniğin bilinen durumunda belirtilen problemeler referans verilerek açıklanır. Buluşun, tekniğin bilinen durumundaki teknoloji ya da ürünlere kıyasla getirdiği yenilikler, sağladığı avantajlar, ortadan kaldırdığı dezavantajlar veya çözdüğü problemler bu bölümde anlatılır. Anlatılmalıdır. Burada, tekniğin bilinen durumunda bahsedilen sorunları buluşun nasıl çözdüğü ve nasıl avantajların ortaya çıkarıldığı ortaya çıkarılmalıdır. Bu anlatımlar, aynı zamanda, buluşun nasıl bir teknik etki yarattığı, dolayısı ile nasıl buluş basamağını da aştığını gösterir.

Örnek1: Buluşun amacı savaş roketlerinde, ateşlendiği andan hariç, havada da ek bir ateşleme yaparak yeni rota oluşturulmasını, dolayısı ile elektronik hava savunma sistemlerinin kolay kolay tespit edememesini, tespit etse bile rotasını kestirememesini sağlayan bir roket ateşleme sistemi oluşturmaktır. Söz konusu roket ateşleme sisteminde havada ikince kez ateşlemeye imkân veren ikinci ateşleme ve rota sistemi sayesinde yeniden rota oluşturulabilme avantajı sağlamaktadır vs. vs.

Örnek2: Buluşun amacı, sarımsaktan elde edilen sarımsak suyu ve keratinin aşağıda açıklanacağı üzere belirli oranlarda, tercihen 70-100 C derecede ve 1-3 saat süresinde birleştirilmesi ile saçı kuvvetlendiren, saç dökülmesini engelleyen yeni bir doğal kür elde edilmesini sağlamaktır. Buluş konusu sarımsak ve keratin kürü sayesinde saç dökülmesi engellenebildiği gibi daha kalınlaşmış, canlı ve parlak saçlar da ortaya çıkmaktadır.

Resimler ve parça numaralarının açıklanması:

Birçok patentteki buluşta konuyu anlatmak için teknik resimlerden faydalanılır. Makine, elektronik ve sistem patentlerinde klasik teknik resimler ölçüsüz olarak kullanılır. Bazı sistemlerin açıklanması için şematik resimler, bazılarında akış şemaları kullanılır. Teknik resimlerde her bir parçanın, en azından patentin açıklanmasında gerekli olan parçaların bir ismi ve parça numarası olur. Tüm açıklamalarda kullanılan parça isimleri ve parça numaraları geçerli olmalıdır.

Teknik resimlerin nasıl olacağı Resimler veya Şekiller bölümünde açıklanacaktır.

Örnek1: Şekil-1- Buluş konusu roket sisteminin perspektif görünümüdür.

Şekil-2 Buluş konusu roket sisteminin izdüşümü kesit görünümüdür vs.

1- Roket
2- Savaş başlığı
3- Birinci ateşleme sistemi
4- İkinci ateşleme sistemi vs.

Örnek2: Şekil-1 Buluş konusu doğal kürün üretim proses şemasıdır.

100- Karışım hazırlama

200- Karışımı tedrici ısıtma vs.

Buluşun açıklanması:

Buluşun açıklanması kısmı, önceden verilen teknik, alan, tekniğin bilinen durumu, amaç ve amaçları tamamlayan, buluşun detaylı olarak anlatıldığı kısımdır. Buluş, burada, anlatılabilecek tüm detayları ile anlatılır.

Buluş açıklamalarında kimi patent vekili resimlere paralele olarak açıklama yapar. Yani Şekil-1 anlatılırken Şekil-1'de belirtilen detay, konstrüksiyon, yapılandırma vb. anlatılır, sonra sırasıyla diğer resimlere paralel bir anlatım tarzı uygulanır. Diğer patent vekilleri de sistemi önce genel olarak anlatır, sonra detay yapılandırma, içerik veya konstrüksiyon anlatılır, en sonda da alternatif yapılandırmalar anlatılır. Bu kısım, mümkün olduğun geniş anlatılmalıdır. Patent başvurusundan sonra patentin özünü değiştirecek bir değişiklik yapılamadığından dolayı, sonradan gözden kaçacak, veya "keşke patentte şunu da belirtseydik" gibi durumlara düşmemek için alternatif yapılandırmaları anlatmak gerekir.

Buluş açıklamasında, mevcut buluş konusu yapılandırma anlatılırken, muhtemel taklitçilerin, patenti aşmak veya kırmak için uygulayabileceği teknik seçenekleri de gözden geçirmek ve bunu açıklamalarda belirtmek faydalı olacaktır.

Örnek1: Buluşun konusu savaş roketi Sekil-1'de verilen perspektif resimlerde görüleceği gibi en az bir elektronik kumandalı ve navigasyon ile hedef ayarı yapılabilen bir roket (1), bahsedilen rokette (1) en az bir savaş başlığı (2), bahsedilen roketin (1) arka kısımda ilk ateşlemeyi sağlayan birinci ateşleme sistemi (3), bahsedilen birinci ateşleme sisteminin (2) ateşlenmesinden belli bir süre sonra ateşlenen ve bahsedilen savaş başlığı (2) ve bahsedilen birinci ateşleme roketi (3) arasında konumlandırılan ikinci ateşleme roketi (4), bahsedilen birinci ateşleme roketi (3) ve bahsedilen ikinci ateşleme roketi (4) ile irtibatlı ve rotayı belirleyen navigasyon cihazı (5) içermektedir. Burada roket (1) moderne, elektronik kumandalı ve navigasyon içeren, çevredeki sinyal verilerden veri alıp veren veya uydu sinyalleri alıp veren bir cihazdır. İstenirse Şekil-5'te verilen konvansiyonel roketlere de uygulanabilir vs. vs.

Örnek2: Buluş konusu doğal kür sarımsak suyu ve keratin belirli oranlarda birleştirilerek bir karışım oluşturulup aşağıda açıklanacak proseslerden geçirilirse insan saçını kuvvetlendiren, dökülmesini engelleyen bir hal alabilmektedir. Söz konusu kürün elde edilmesi için Şekil-1'de verilen proses akış şeması uygulanmaktadır. Bundan önce doğal kür elde edilmesi için %2 ile %6 arasında toplam karşım içinde ağırlık olarak (gr) sarımsak suyu, ağırlık olarak (gr) %3 ile %8 arasında keratin sıvı şekilde karıştırılmaktadır. Bu karışımda dayanım süresini (raf süresini) arttırmak ……. Maddeleri kullanılmaktadır. Vs. vs.

Uygulama alanı;

Bu kısım, buluşun sanayiye nasıl uygulandığı, nasıl pratiğe döküldüğü ve alternatif uygulama biçimlerini ele almaktadır. Uygulama alanı, bir nevi önceden belirtilen tekniğin bilinen durumu, tekniğin bilinen durumundaki problemleri buluşun nasıl çözdüğü ve açıklamaları tamamlayan, teoriden uzaklaşarak, pratiğe yönelten bir kısımdır.

Örnek1: Buluş konusu savaş roketi normal şartlarda modern elektronik ve navigasyonlu savaş roketlerinde uygulanmaktadır. Ama istenirse konvansiyonel savaş roketlerinde de uygulanabilecektir.

Örnek2: Buluş konusu doğal kür her tip saça uygulanabilecektir. Ancak erkek saç tipleri, kadın saç tipleri, hatta yağlı veya kuru saç tipleri için ayrı ayrı karışım ve üretim yöntemlerinde küçük revizyonlar yaparak uygulanabilecektir vs. vs.

Resimler veya Şekiller

Patent tarifname takımının çoğunda resim veya şekiller kullanılır. İlaç, kimyasal ve gıda ile ilgili patentlerde sadece akış şeması için resimlere ihtiyaç duyulabilir. Bazen bunlarda da resim kullanılır. Ancak bunların dışındaki tüm patentlerde resimler elzemdir. Resimler, buluşun anlaşılmasını kolaylaştıracak şekilde kullanılmalıdır. Buluş konusu mühendislik tasarımında küçük değişiklikler varsa, patent kapsamını genişletmek için bunlar da resimlerde ve açıklamalarda kullanılmalıdır. Resimler ölçüsüzdür. Normal şartlarda ölçüler patentle korunmaz. Ama, istisnai olarak bazı ölçülerin teknik bir etkisi varsa bunlar korunabilir. Patent için kullanılacak örnek resimler aşağıda verilmiştir.

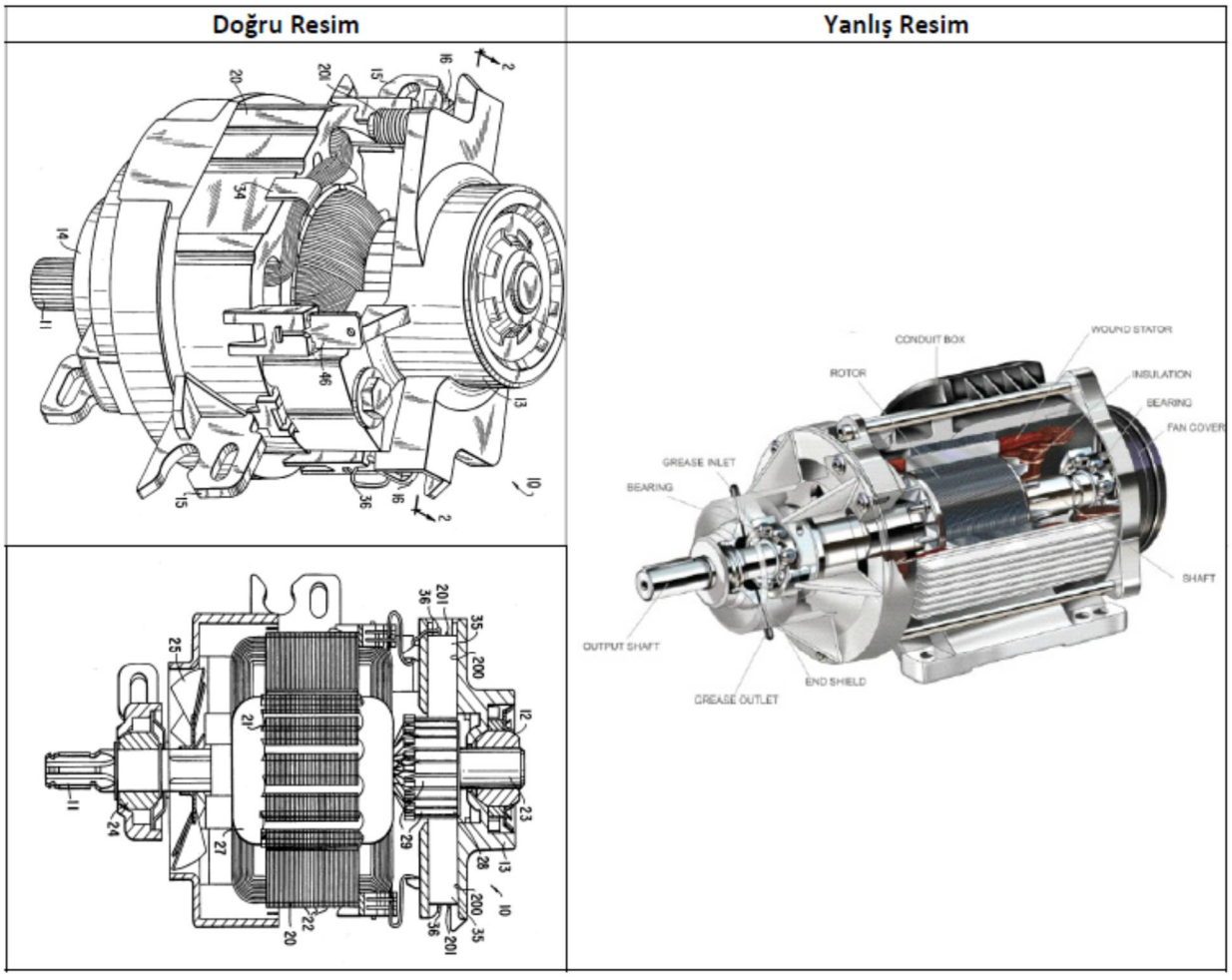

Sekil-11 Mekanik patentler için örnek resim

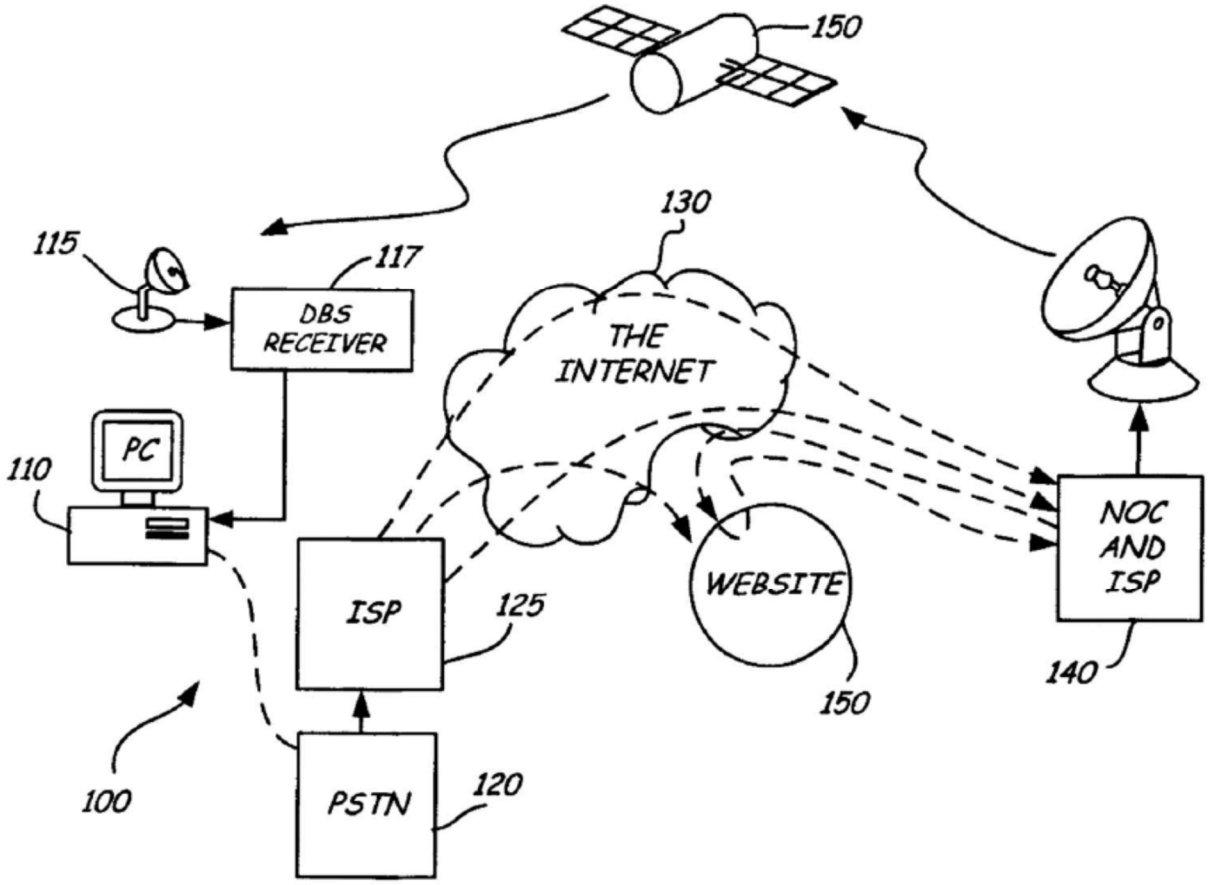

Sekil-12 Elektronik ve sistem patentleri için örnek resim

İstemler

İstemler, patentin belki de en önemli kısmıdır. Çünkü istemler, buluş açıklamasında belirtilen teknik bilgileri, bir iddia ile ve özel bir dil ile (istem yazım teknikleri ile) koruma talep edilen hukuki kısımdır. Diğer bir ifadeyle, koruma kapsamı istemlerle belirlenir. Bu bakımdan Korunması istenen teknik özellikler istemlere yazılmalıdır. İstemlerde yazılmayan özellikler korunamaz.

İstemlerin dayanağı tarifnamedir. İstemlerde bahsedilen konuların tarifnamede mutlaka açıklanmış olması gerekir. Diğer bir ifadeyle, istemler, tarifnamede anlatılan buluşun kapsamını aşamaz (tarifnamede bahsedilmemiş bir özellikten istemlerde bahsedilemez).

Bağımsız ve Bağımlı İstemler;

İstemler, buluşa konu olan tüm temel özellikleri içeren ana (bağımsız) istem içermelidir. Başka bir ifade ile teknik problemin çözümü için vazgeçilemez olan tüm unsurları içeren istem bağımsız istemdir. Bu ana istemdeki özelliklere ek olarak korunmak istenen alt teknik özellikler varsa, bunlar

da bağımlı istemler şeklinde düzenlenebilir. Başka bir ifade ile bir başka istemin unsurlarını içeren, bir başka isteme referans veren istemler bağımlı istemlerdir.

Bağımsız ve Bağımlı İsteme Örnek;

Bağımsız istem;

1. Buluş, diş fırçası koruma kabı olup, özelliği;

-görsel unsurlar içeren, takılıp çıkarılabilir, değiştirilebilir en az bir üst parça,

-bu üst parçaların yerleştirildiği en az bir kapak,

-üst parçaların kapaklar üzerine takılıp çıkartılabilmesini sağlayan en az bir çentik (7) ile bu çentiğin (7) geçtiği en az bir çentik girintisi (6) içermesidir.

Bağımlı istem;

2. İstem 1'e göre diş fırçası koruma kabı olup, özelliği;

-sol üst parça (1) ve sağ üst parça (2), bu üst parçaların yerleştirildiği sol kapak (3) ve sağ kapak (4),

-sol üst parça (1) ve sağ üst parçanın (2), sırasıyla sol kapak (3) ve sağ kapak (4) üzerine takılıp çıkartılabilmesini sağlayan çentikler (7) ile bu çentiklerin (7) geçtiği çentik girintileri (6) içermesidir.

İstemlerin özel bir yazım tekniğin vardır. Örneğin istem dilinde "karakterize edici özelliği", " ..unsurları ile karakterize edilmektedir", "....içermektedir" gibi terimler çok kullanılır.

İstem yazımı tek parçalı ve iki parçalı olarak üzere genel olarak iki tip vardır.

İki parçalı istem;

Önceki teknik bölümü vardır

- Sadece mevcut buluşla ilgili teknik unsurlar bulunur

Karakterize edici bölümü vardır

- Mevcut buluşa ait teknik unsurlar bulunur

İki parçalı Aparat istemi Örneği

Hava giriş ve hava çıkış açıklıkları olan bir emme borusunu içeren bir elektrikli süpürge olup karakterize **edici özelliği**, bahsedilen emme borusu üzerinde bahsedilen giriş açıklığı ve bahsedilen çıkış açıklığı arasına yapılandırılan bir ek hava giriş açıklığı içermesidir

Tek parçalı istem;

İki parçalı istemin mümkün olmadığı durumlarda kullanılır

Eğer önceki tekniğe ilişkin teknik unsurlar bilinmiyorsa uygundur

Tek parçalı Aparat istemi örneği;

Emme borusu üzerinde hava giriş ve hava çıkış açıklıkları ve bunlar arasına yapılandırılan bir ek hava giriş açıklığı içeren bir elektrikli süpürgesi

(YANLIŞ İSTEM)
Buluş, bir şemsiye olup özelliği; sap kısmını içerir. Sap kısmına katlanabilir metal kollar bağlanır. Yağmurdan korunmak için, söz konusu metal kolların üzerinde kumaş bulunmaktadır. Sap üzerinde şemsiyenin açılmasını sağlayan düğme bulunmaktadır.
(DOĞRU İSTEM)
Buluş, bir şemsiye olup özelliği; sap (1), sapa bağlı katlanabilen metal kollar (2), kollara dikili kumaş (3) ve şemsiyenin açılmasını sağlayan sap üzerinde bulunan düğmeden (4) oluşmasıdır.

Kaynak: Türk Patent

Mevcut örneklerimiz için istemler

Örnek1:

İstem-1 Buluşun bir savaş roketi ile ilgili olup **karakterize edici özelliği;** en az bir elektronik kumandalı ve navigasyon ile hedef ayarı yapılabilen bir roket (1), bahsedilen rokette (1) en az bir savaş başlığı (2), bahsedilen roketin (1) arka kısımda ilk ateşlemeyi sağlayan birinci ateşleme sistemi (3), bahsedilen birinci ateşleme sisteminin (2) ateşlenmesinden belli bir süre sonra ateşlenen ve bahsedilen savaş başlığı (2) ve bahsedilen birinci ateşleme roketi (3) arasında konumlandırılan ikinci ateşleme roketi (4), bahsedilen birinci ateşleme roketi (3) ve bahsedilen ikinci ateşleme roketi (4) ile irtibatlı ve rotayı belirleyen navigasyon cihazı (5) içermesidir.

İstem-2, İstem-1'e uygun bir savaş roketi olup karakterize edici özelliği; İkinci ateşleme roketinin (4), birinci ateşleme roketi (3) ateşlendikten sonra ateşlemeyi sağlayan bir zamanlayıcı (9) içermesidir.

Örnek2:

İstem-1 – Buluş doğal kür olup karakterize edici özelliği; içeriğinde %2 ile %6 arasında toplam karşım içinde ağırlık olarak (gr) sarımsak suyu, ağırlık olarak (gr) %3 ile %8 arasında keratin sıvı şekilde içermesidir. Not: burada sadece içerik dikkate alınmıştır. Eğer yöntem de ayrı bir istem olarak korunacaksa ikinci bir bağımsız istem olan ve yöntem aşamalarını içeren bir istem yazılmalıdır)

İstem-2 – İstem-1'e uygun bir doğal kür olup karakterize edici özelliği; karşım içindeki sarımsak suyunun oda sıcaklığında 2n az 24 saat bekletilmiş olmasıdır. Vs. vs.

Özet

Buluşun genel olarak anlaşılmasını sağlayan bilgidir. Genellikle birkaç cümle ve 3-4 satırdan ibarettir. Genellikle tarifnamenin ilk bölümünde yer alan bilgi özette kullanılır. Bazı patentlerde istem-1 özet olarak kullanılır. Özet, çok kritik ve anlaşılması zor olan bir bölüm değildir.

Patent tarifname takımı yazmak, teorik bilgi ve pratik yapmanın gerekli olduğu bir iştir. Dolayısı ile amatör olarak patent başvurusu hazırlayıp başvurmak isteyen kişiler, ilgili buluşu teknik olarak anlayıp, yukarıdaki kriterlere göre patent tarifname takımını hazırlamalı ve başvurmalıdır. Tekrar belirtmek gerekirse amatör olarak patent hazırlamak ve başvurmak ancak patent vekili ile çalışmanın pahalı olduğu veya başka engellerin olduğu durumlarda tercih edilmelidir.

Patentin Resmi Olarak Başvuruluşu ve Sonrası

Türkiye'de patentler e-imza ile online olarak Türk Patente Vekille veya başvuru sahibi doğrudan başvurur.

Başvuru sahibi e-devletten ilgili resmi harcı ödedikten sonra Türk Patent ve Marka Kurumuna başvuru yapabilir. Resmi başvuru ile başvuru sahibine resmi bir patent başvuru numarası verilir. Bu numara tüm süreçte ve ufak tefek üzerinde revizyonlarla (harfler eklenerek) tescilde dahi kullanılır. Resmi başvuru ile hak başlamıştır. Dikkat etmeniz gerekli önemli bir nokta, patent başvurusu ile hak başlar ama, patent süreçlerini de sıkı takip etmek gerekir. Türk Patent başvurusundan sonra en geç

12 ay içinde resmi araştırma talebi yapmak, sonrasında Türk Patentten gelecek resmi araştırma raporunu değerlendirmek ve inceleme talebi yapmak gerekir. Bu aşamalarda raporların olumsuz olması durumunda itiraz etmek ve/veya istem revizyonu gerekebilir.

Patent başvurusundan sonra amatör buluşçuların unutmaması gereken bir nokta da rüçhan süresidir. Patent başvurusu yaptıktan sonraki 1 yıl rüçhan süresidir. Bu 1 yıl içinde, eğer patent yurt dışına başvurulacaksa bunun hazırlığını yapmalı ve eğer patenti revizyon etmesi gerekiyorsa yine amatör olarak veya profesyonel patent vekilleri ile yeniden başvuru yapmaktır. Bu imkân ile patentiniz ilk başta mecburi sebeplerden dolayı amatör olarak, "ağır-aksak hazırlanarak" başvurulsa da bunu telafi etme imkânı vardır. Amerika'da bu durum için, yani henüz teknik unsurları tam belli olmayan veya amatör olarak hazırlanan patentler için "provisional patent" diye bir imkân vardır. Eğer Amerika bir Pazar ise bunun dikkate alınması gerekir.

Her Patent İşe Yarar mı? Patenti Paraya Nasıl Çevirebiliriz?

Patent, bir umuttur. Daha doğrusu buluş veya İnovasyon bir umuttur. Patent de onun güvencesidir.

İnovasyonun başarılı olması için İnovasyon kaidelerini iyi bilmek ve uygulamak gerektiği gibi biraz da şans gereklidir. Çünkü, piyasa, her ne kadar tahmin edilmeye çalışılsa da %100 tahmin yoktur. Dolayısı ile şans veya nasip devreye girer. Patentin başarası ise, İnovasyon ile patentin iyi hazırlanması ve sürecin profesyonel yönetilmesi gerekir.

Bu makale, daha çok amatör olarak patent ile uğraşanlar içindir. Örneklerle ve delilleri ile belirttiğimiz gibi imkân varsa iyi bir patent vekili ile çalışılmalıdır. Yoksa, önerilerimiz ve elbette ki başka kaynaklardan da yararlanılarak elinden gelenin en iyisinin yapılması gerekir.

Son bir şey; patenti paraya çevirmek nasıl olur?

Uzun yıllar mühendislik, patent vekilliği ve danışmanlık tecrübelerimizden şunu gördük: İnsanlar patent başvurusu yaptıktan sonra, başarıyı patentten beklerler. Bir an evvel patentin sonuçlanmasını beklerler. Türkiye'de patent süreci normal olması gereken sürelerden çok daha fazla sürelerde gerçekleşir. Ama bu fazla önemli değildir. Patent sahiplerinin yapması gereken şey: patentlerinin sonuçlanmasını beklemek değil, patent başvurusu yapar yapmaz hemen buluşa odaklanmak ve onu paraya çevirmek ile ilgili operasyonlardır. Bu operasyonlar buluşu üretip satma girişimleri olabileceği gibi, eğer buna imkân yoksa lisans verme veya ortak yatırımcı bulmak girişimleri olmalıdır. Resmi patent başvurusundan hemen sonra, zaman geçirmeden, inovasyonu veya buluşu "nasıl paraya çevirebilirim?" deyip o işlere odaklanmak gerekir. Aksi taktirde patent alınsa bile iş paraya dönüşmemişse, istisnalar hariç, her şey boştur.

KORDİNAT NE YAPAR?

Kordinat, başta marka, patent ve tasarım olmak üzere tüm fikrî mülkiyet haklarının korunması konusunda vekillik hizmeti yapmaktadır.

Kordinat, firmaların fikri sermayelerini arttırmak ve rekabet güçlerini arttırmak için İnovasyon, Ar-Ge ve Yeni Ürün Geliştirme konularında katma değerli hizmetler sunar. Bu faaliyetler sonucu elde edilen değerleri fikrî mülkiyet hakları ile garanti altına alır.

KORDINAT'IN DİĞER ÖZEL HİZMETLERİ

Ar-Ge Bölümlerinde Patent Stratejileri,

Patent Engeli Aşma ve Patent Kırma,

Entegre Fikrî Mülkiyet Yönetimi

Tüm Dünyada Etkili Marka, Patent ve Tasarım Koruması

Yazar Hakkında

Hasan DEMİRKIRAN Makine mühendisi olup 1997 yılından beri Türk Patent ve Marka Vekili, 2000 yılından beri Avrupa Patent Vekilidir. 2008 yılından beri İnovasyon danışmanlığı da yapmaktadır. Halen Kordinat İnovasyon ve Fikrî Mülkiyet'in yönetici ortaklığının yanında, inovasyon danışmanlığı ve Patent Vekilliği görevini de yürütmektedir.

© Telif Koruması (Copyright)

Bu dokümanda açıklanan tim bilgiler ve belgeler Kordinat Inovasyon ve Fikrî Mülkiyet Yönetimi Ltd. Şti'nin maddi ve manevi malıdır. Ancak izin alınmak sureti ile kullanılabilir.

KORDINAT İNOVASYON VE FİKRÎ MÜLKİYET YÖNETİMİ LTD. ŞTİ.

BEŞİKTAŞ İSTANBUL

TEL: 212 341 17 95 MOBIL: 542 341 17 95 FAX: 212 341 17 96

Kordinat.com.tr